

YIL: 3 SAYI: 41 MAYIS 2024 AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ

ÇAYDAÇIRA

2980-1435

BORDO RESSAM

ELAZIĞ İLİMİZİN TARİHİNİ KİTAP SAYFALARINA TAŞIDIK.
EMEK BİZDEN, OKUMASI SİZ DEĞERLİ HEMŞERİLERİMİZDEN.

İÇİNDEKİLER

Yemen Şehitlerimizi unutmayalım

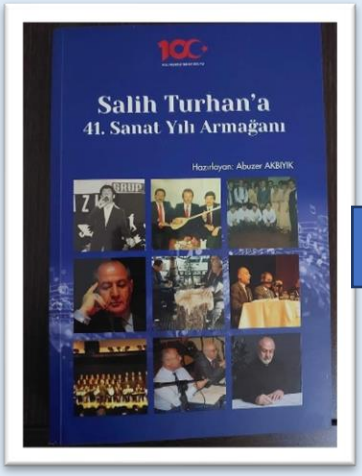

Ejdehar Kayalarının öyküsü…

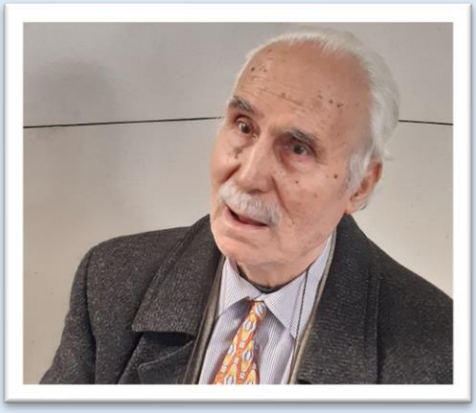
İstiklal Madalyalı Elazığlılar

Salih Turhan'ın sanatta 41. Yılı

Yeşilçam emektarı: Yavuz Karakaş

AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ
ÇAYDAÇIRA

AYLIK KÜLTÜR-SANAT VE AKTÜEL DERGİ
YIL: 3 SAYI: 41
MAYIS 2024
İLK ÇIKIŞ TARİHİ: OCAK 2021

İMTİYAZ SAHİBİ ve
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ:

YÜCEL ÇAKMAK
cakmakyucel@gmail.com

İSSN: 2980-1435

KATKIDA BULUNANLAR:
İ. EKREM KATI (ELAZIĞ)
MURAT SEVİNÇ (İSTANBUL)
AHMET BULUT (ELAZIĞ)
BİLAL CİVELEK (İSTANBUL)
ŞERİF AYDEMİR (İSTANBUL)
OYA ORHAN (ELAZIĞ)
İLHAN KILIÇ (ALMANYA)
FİKRİYE SUSAM (ÇANAKKALE)
BEDRİ YÜCEL (ELAZIĞ)
FATİH BAYGELDİ (KKTC)
AYLA KOÇ (SİVAS)
AHMET TAHİR ERDEM (ANKARA)
İRFAN KARABULUT (İSTANBUL)
NURSEL ŞENGEZER (KARAKOÇAN)
GÜRKAN ÖZENSOY (İSTANBUL)

YÜCEL ÇAKMAK

MERHABA

Elazığ Kültür Ve Tanıtma Vakfı Başkanı Mehmet Çağlar, **"Yemen Şehitlerimiz"**in yılda bir kez anılmasını talep etti.

Değerli Büyüğümüz **Mehmet Çağlar**'ın bu teklifini göz ardı etmemek gerek. **"Yemen Türküsü"**yle sadece yöremizde anılan **"Yemen Şehitlerimizi"** yine Elazığ'da düzenlenecek bir etkinlikle anılması gereklidir. Elazığ'dan yakılacak bir meşaleye Yemen'de yaşananları unutturmamak gerek. **"Yemen Anıtı"** Elazığ Cumhuriyet Meydanı'na dikilmesi gereklidir. Çağlar'ın önerdiği **"5 Temmuz"** için Elazığ Valiliği, Elazığ Belediye Başkanlığı ve Fırat Üniversitesi hazırlıklarına şimdiden başlamalıdır.

Hemşerimiz **Prof. Dr. Canan Karatay**, Elazığ'da kendiliğinden yetişen, faydası muz kadar etkili olan **Doğunun Muzu Işkını** tavsiye etti.

Işkının sağlığımıza faydalarını anlatan Karatay Hoca, bu mevsimde tezgâhları süsleyen **Işkının** sıkça tüketilmesini ve yemeğinin yapılmasını önerdi.

Biz de **Karatay Hoca**'nın tavsiyesine uyarak, İlimize has olan **Işkın Mıhlaması**'nın tarifini sizlerle paylaştık.

Harput'ta bulunan ve halk arasında **"Ejderha Taşı"** olarak adlandırılan hayvan şekilli kayalıkların efsanelerini aktarıyoruz. Özellikle **Ishak Sunguroğlu** ve **Ahmet Kabaklı**'nın aktardığı **"Ejderha Taşı"** Hikayelerini derledik.

Yarım asırdan fazla sinema sektörünün içinde olan biridir o. Dile kolay, tam 58 yıldır beyaz perdeye hizmet ediyor. Siyah beyaz filmlerde bile o vardı. 450 film, 100 dizi de rol aldı. İşte o isim, Yeşilçam'ın emektarlarından biri olan **Yavuz Karakaş**.

Yavuz Karakaş, Elazığlı olmakla övünüyor.

İstanbul'da yaşamını sürdüren Karakaş ile görüştük. Karakaş, sanat yaşamını bizlere anlattı.

Nisan ayının son haftasında Ankara'da Elazığ rüzgarı esti. Bir yandan Yöresel Ürünler Fuarı, diğer yandan 20. Ankara Kitap Fuarı'na katılan Elazığlı Yazarlar ve Şairler Ankara'yı fethetti.

HARPUT

Tez beri erimez Harput'un karı
Çıkılmaz dik yolu yokuş yukarı
Harput alim evliyalar diyarı
Her bir dağı taşı tarih Harput'un

Harput'tur ecdadın bize mirası
Tarihi bir müze her bir binası
Kültür, ilim, irfan, edep yuvası
Her bir dağı taşı tarih Harput'un

Harput tepesinin taşı yekpare
Rükuya eğilmiş eğri minare
Hatunlar hatunu mübarek Sare
Her bir dağı taşı tarih Harput'un

Dabakhane suyu dere akarı
Lüleli çeşmesi çahpur pınarı
Ecdat yadigarı ulu çınarı
Her bir dağı taşı tarih Harput'un

Süt kale örülü duvarı taşı
Dağılı binası eskimiş yaşı
Kesik Arap baba gövdesi başı
Her bir dağı taşı tarih Harput'un

Serindir Harput'un yazı temmuzu
Mağara içinde erimez buzu
Yatar namlı Şehit baba Anguzu
Her bir dağı taşı tarih Harput'un

Fetih Ahmet gibi yatar yüz şehit
Yatıyor Harput'ta bin mürşit seyit
Kazım anlatılmaz yazsan yüz beyit
Her bir dağı taşı tarih Harput'un

Kazım KILINÇ

“Yemen Şehitlerimizi” unutmayalım!

Elazığ’da derlenen “Yemen Türküsü”yle Yemen’de savaşta vefat eden askerlerimiz için yakılmış tek ağıt olduğuna dikkat çeken Mehmet Çağlar, 5 Temmuz’da Yemen Şehitlerimizin anılmasını istedi.

ÇAYDAÇIRA/ANKARA

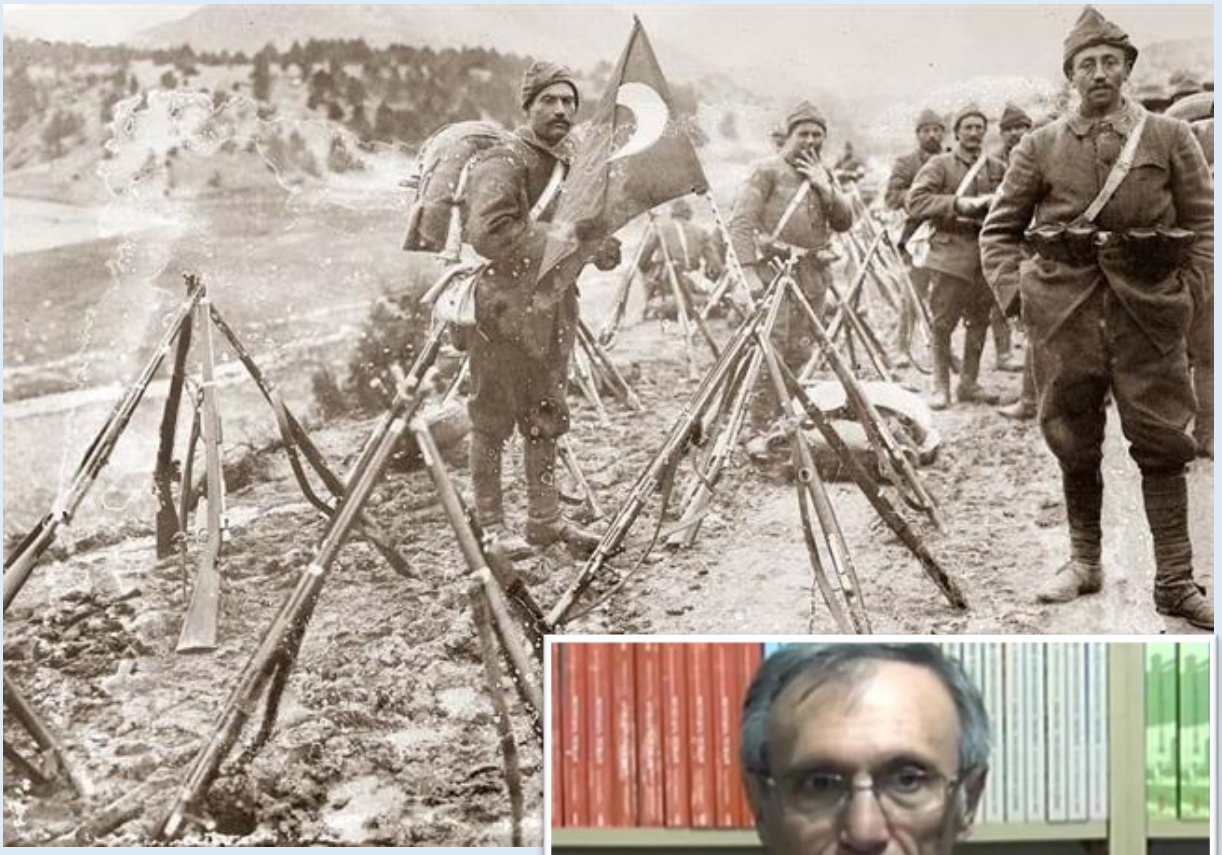
“Yemen” olayının gündeme gelmemesinin üzüntüsünü yaşadıklarını belirten Elazığ Kültür Ve Tanıtma Vakfı Başkanı Mehmet Çağlar, “Yemen Şehitlerimiz”in yılda bir kez anılmasını talep etti. ASTOP Vefa Ödülü alan Çağlar, ödül töreninde yaptığı konuşmada Yemen’deki Şehitlerimiz için vefa gösterilmesini istedi.

ASTOP’dan Vefa Ödülü

Ankara Sivil Toplum Kuruluşları Platformu (ASTOP) Vefa Ödülleri töreni Ankara Ticaret Odası (ATO) Meclis Salonu’nda yapıldı.

Türk Sanayici ve İş Adamları Vakfı (TÜSİAV) Yönetim Kurulu Başkanı ve ASTOP Kurucusu Veli Sarıtoprak’ın ev sahipliğini yaptığı ödül töreninde, topluma üstün hizmetlerde bulunan devlet adamı, bürokrat, iş adamı ile sanat ve bilim dallarında birçok isme ödülleri takdim edildi.

Törende, Elazığ Kültür ve Tanıtma Vakfı Başkanı Mehmet Çağlar’a ödülünü Yüksek İhtisas Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Kadirhan Sunguroğlu verdi.

“Yemen Şehitleri”

Ödül Töreninde bir konuşma yapan Mehmet Çağlar, Yemen’i gündeme getirerek, “Tarih sayfalarında yer almış birçok önemli savaşlarımızda şehit olan askerlerimizi her yıl yıldönümlerinde anıp, onlara sevgi, saygı ve minnet borcumuzu yerine getirirken, “Yemen Şehitleri”mizden hiç söz edilmemesinin, bir başka deyişle “Yemen” olayının hiç gündeme getirilmemesinin çok önemli bir eksiklik olduğunu daha önce dile getirmiştik. Bu nedenle Yemen şehitlerinin hikayesini öğrenmek ve anlamak amacı ile 02 Aralık 2023 Cumartesi günü Vakıf binamızda “Yemen Şehitleri” ile ilgili bir konferans düzenledik. Konferansa konuşmacı olarak Prof. Dr. Orhan Kılıç, Doç. Dr. Cengiz Çakaloğlu ve Uzman Yurdal Demirel katıldılar. Toplantıya davet edilen Yemen gazisi merhum Elazığ’lı Tuğgeneral Mehmet Arif Seyhun’un kızı Yüksel Akşehirli’ ye günün anısına Vakfımızın bir plaketi verildi. Konferansın sonunda TRT sanatçısı Çiğdem Gürdal Yemen türküsünü seslendirdi. Onlarca yıl yaşanan Yemen savaşlarının acılarını anlatan ve halkın dilinden düşürmediği Elazığ’ın ünlü “Burası Huş’tur, giden gelmiyor acep nedendir?” dizelerini taşıyan “Yemen Türküsü” bu hikayenin özelliğini ve izlerini günümüze aktaran tek anıdır. Türkü Yemen’de savaşta vefat eden askerlerimiz için yakılmış bir ağıttır. Osmanlı’ya kadar uzanan ve üzerinde çok fazla durulmayan ancak binlerce evladımızı şehit verdiğimiz “Yemen” Osmanlı topraklarına katıldıktan sonra Osmanlı burada hükümdarlığını sürdürmek için büyük bir bedel ödemiştir. Neredeyse 700 bin dolayında Türk evladının Yemen ellerinde şehit düştüğü bildirilmektedir. Bugün Yemen topraklarında isimlerinin bile yazılı olmadığı binlerce askerimizin mezarı bu acı tarihimizin mirasıdır.” dedi.

ELAZIĞ SAHİP ÇIKSIN

Yemen savaşları ve bu savaşlarda şehit düşen evlatlarımızı sadece ve sadece bir türkü ile anmanın yeterli olmadığını dile getiren Mehmet Çağlar, "Bu nedenle Yemen şehitlerine "Yemen Türküsü" ile sahip çıkan ve "1'inci Redif Taburu" ile gündeme gelen Harput / Elazığ'da her yıl, 1'inci Redif Taburu'nun hareket tarihi olan 5 Temmuz'da düzenlenecek törenlerle şehitlerimizin anılmalarını arzu ediyoruz. Böylece şehit düşen vatan evlatlarımıza karşı vefa borcumuzu yerine getirmiş olacağız. Sarıkamış ve Çanakkale şehitleri gibi Yemen şehitlerinin de unutulmaması için, Elazığ öncülüğünde her yıl 5 Temmuz'da Yemen şehitleri anısına törenler düzenlenmesini ve bu günün "Yemen Şehitleri"ni Anma Günü olarak ilan edilmesini içtenlikle öneriyoruz." dedi. Çağlar, anma günüyle ilgili olarak Elazığ'da bir dizi görüşmelerde bulunacağını belirtti.

YEMEN TÜRKÜSÜ

Yıl 1905... Mevsim yaz. Elazığ 1. Redif taburu Yemen'e hareket edecek. Kışlanın önü ana-baba günü... Yaşlı, genç, ana, baba, kardeş, bacı... Ebedi ayrılığın hüznü çökmüş gönüllere, gözler yaşlı giden evlada, kardeşe, sevgiliye bakıyor…

Bu türkü kışlaya gidişi anlatır. Türkünün içinde geçen "Huş" ise Yemen'de küçük bir köydür. Türkünün sade bir hikâyesi yoktur. Sadece Yemen'e gideni ve dönmeyenleri anlatır.

Türkü, büyük sevkıyatın, haftasında, kadınlar tarafından çıkarılmıştır. Elazığ evvela 4. Ordu, sonra da Kolordu merkezi olduğu için, en çok asker, Harput çevresinden gönderilmiş, hatta "redifler" bile sevk edilmiştir. Bu gün de askeri binalardan birine hala "Redif kışlası" denir. Çünkü "Redif Birlikleri" ELAZIĞ da idi.

Bu sevkiyat arasında, Kel Feyzi de vardı. Güzel sesiyle uğurlayanları ağlatmıştır.

Bir başka kaynağa göre Yemen Türküsü'nün Menaha'da yakıldığı söyleniyor. Menaha, Yemen'in dağlık kesiminde, Hudeyde'yi San'a'ya bağlayan yolun üzerinde o bölgeye göre büyücek bir ilçedir. Tabii Osmanlı'nın orada büyük bir kışlası bulunuyor.

Bildiğimize göre, 1904-1905 isyanını bastırmak için Mihrali Bey'in Yemen'e gelişine dair yakılanlar hariç, Yemen'e on tane türkü yakılmıştır. "Havada Bulut Yok" türküsünü

San’a’nın seksen kilometre kadar kuzeyinde, Huş’ta yakılmıştır. Geçit vermeyen kayalık dağların ortasındaki bir tepecikte kurulmuş, küçük bir köy olan Huş’un yolu türküde belirtildiği üzere gerçekten yokuştur.
Bugün de yürekleri sızlatır ne zaman çalınıp söylense...

Yemen Türküsü

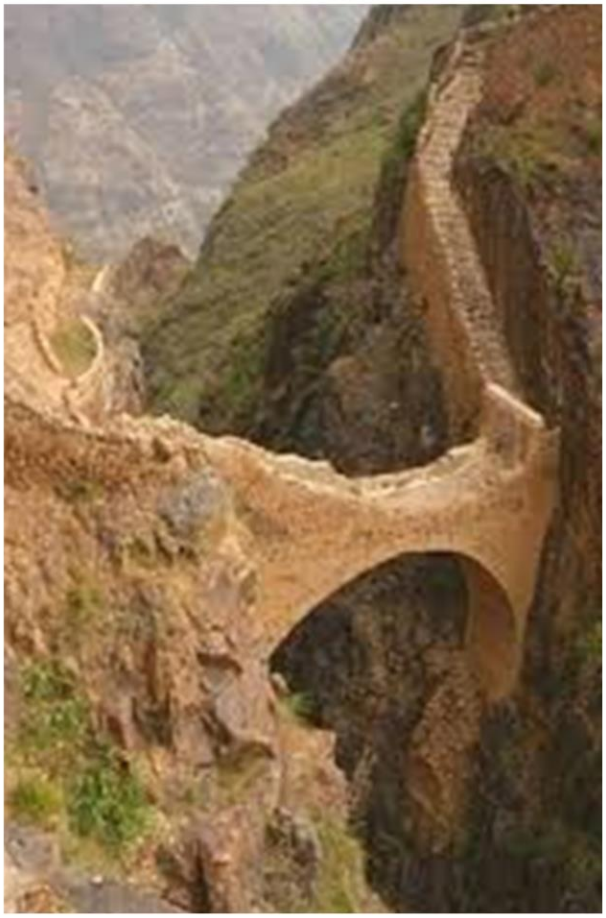
Havada Bulut Yok, Bu Ne Dumandır?
Mahlede Ölüm Yok, Bu Ne Şivandır?
Şu Yemen İlleri Ne De Yamandır.
Ah O Yemendir, Gülü Dikendir,
Giden Gelmiyor, Acep Nedendir?
Burası Huş'tur, Yolu Yokuştur;
Giden Gelmiyor, Acep İştir?

Kışlanın Önünde Redif Sesi Var,
Bakın Çantasında Acep Nesi Var?
Bir Çift Kundurası, Bir De Fesi Var.
Ah O Yemendir...

Kışlanın Önünde Geziyor Kazlar,
Elim, Kolum Ağrır, Yüreğim Sızlar,
Yemen'e Gidene Ağlıyor Kızlar.
Ah O Yemendir...

Kışlanın Önünde Bir Binek Taşı,
Yoklama Yapıyor Bizim Binbaşı,
Sefere Giderler Çavuş, Onbaşı.
Ah O Yemendir...

MAKAM: Hüseyni
USUL: Curcuna
KAYNAK: Anonim

Yemen Türküsüne konu olan Huş yolu burasıdır.
Burası Huş'tur, Yolu Yokuştur;
Giden Gelmiyor, Acep İştir?
Harput Kışlasından giden Yemen taburları burada şehit olmuştur.

genefik yöresel

YEMEN TÜRKÜSÜNÜN HİKAYESİ

Yemen türküsü bugüne kadar çok fazla araştırılmış ve HUŞ-MUŞ çok tartışılmış ancak en önemlisi ise ki bana göre en doğrusu Sayın Sedat ÇAĞLAYAN beyefendinin yaptığı araştırmadır. Yemen türküsü YEMEN'e giden askerlerimiz için ELAZIĞ'da yakılmıştır. 20.04.1905 tarihinde isyancı olarak ta bilinen İmam Yahya SANA'ı işgal etmiş ve Osmanlı'ya ait 16.000 silaha da el koymuştur. Aynı dönemde isyancılar ile uğraşılırken, diğer taraftan da Müslümanları birbirine düşüren İngilizler ve Fransızlar ile de uğraşıyordu. Yemen Osmanlı için hem ticaret yolu ve hem de Hac farizasına gidip gelenlerin inanç yolu idi, bunlarda bizim için çok önemli bir olmazsa olmazımızdı. Süveyş kanalı açılınca da çok daha büyük bir önem kazanmıştı. İsyanların başlaması ile birlikte Harputlu İzzet Paşa Yemen Redif orduları komutanlığına atanır.14.05.1905'te önce Valilik binasında resmi toplantısını yapar; gidişi olup dönüşü olmayan bu savaşın ehemmiyetini bütün ayrıntıları ile anlatır ve aynı günde Harput Sara Hatun Camiinde yaptığı halk konuşmasında sizden can istemeye geldim diyerek her aileden belirli sınırda savaş için savaşçı talebinde bulundu. 07.07.1905 ise Elazığ'da bulunan 1.redif taburunun Yemen'e hareket günüydü. Artık gidecekler en önde, yollayanlar ise analar, babalar, kardeşler v.d. Savaş esnasında kendisine bağlı iki Yemen Arap Redif alayının ihanetine uğrayarak Türk asker ve subayları ile birlikte şehit edilerek adeta naaşı paramparça edilmiştir.

GÜRKAN ÖZENSOY

Havada bulut yok bu ne dumandır
Mahlede ölüm yok bu ne şivandır
Ano Yemendir gülü çemendir
Giden gelmiyor acep nedendir
Burası Huştur yolu yokuştur
Giden gelmiyor acep ne iştir
Kışlanın önünde redif sesi var
Bakıp çantasında acep nesi var
Birçift kundura ile bir al fesi var
Kışlanın önünde sıra söğütler
Zabitler oturmuş asker örğütler
Yenen'e gidecek bu Koçyiğitler

Türküde de görüleceği gibi Redif kışlası, İzzet paşanın resmi ve halk konuşması, Harput meydanında her aileden belirli sayıya kadar savaşa katılımı bizzat talep etmesi v.s. gösteriyor ki; diğer bu konuları yorumlayanlar da görmüşler ki Muş ilinde redif diye bir yer yoktur. Âmâ her şeye rağmen sahiplenmek ve tanıtımlarında kullanmak ta Ülkemiz adına bir kazançtır. Son zamanlar hariç bizim en büyük eksiğimiz öykülerinde kesin bizim olan birçok türküyü, halk oyunlarımızı ve yaşanmış hikayelerini tescillemediğimizden ya illerin sahiplenmesi, ya da anonim göstermeleri sebebi ile elimizde bir şekilde alınıyordu. Temennim bundan sonra zamanında müracaatımızın yapılması ve yemek kültürümüzü yani gastronomiyi de dahil ederek tescil işlemini yapıp sürekli tanıtımlarını yapmaktır; bu duygu ve düşünceler ile bir daha ki yazımızda görüşmek üzere hoşça kalın…

Karatay Hoca, Işkını tavsiye etti

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Hasat edilmeye başlayan ve tezgahları süslemeye başlayan yöremize has Işkının sağlığa önemli katkıları bulunuyor.

Prof. Dr. Canan Karatay, Elazığ'da kendiliğinden yetişen, faydası muz kadar etkili besini tavsiye etti. İşte ışkın otunun vücuda olan etkileri.

Canan Karatay'ın 'Mutlaka tüketin' dediği ışkın otu vücut için birçok fayda sağlayan bir bitki. Karatay'a göre ışkın otunun bağışıklık sistemini güçlendiren ve kalp sağlığını destekleyen olumlu yönleri çok fazla. Işkın otu, karların erimesiyle birlikte yüksek yaylalarda ortaya çıkıyor. Türkiye'de özellikle Elazığ'ın yanı sıra Bingöl, Tunceli, Erzurum, Muş ve Bitlis başta olmak üzere yüksek kesimlerde doğal olarak yetişir ve 'Doğunun muzu' olarak bilinir.

Işkın otu birçok kişi tarafından fazla bilinmese de Karatay, sağlığa olan faydalarının çok fazla olduğunu belirtiyor. Bağırsak veya midede meydana gelen gaz probleminin giderilmesi ve bu organların doğru şekilde çalışmasını sağlar.

Işkın otu, mide asidini dengeleyerek özellikle yemek borusu kanserini büyük oranda engeller. Nefes alıp verme problemi olan kişiler ise rahatlıkla bu otu tercih edebilir. Özellikle astım, bronşit ve benzeri solunum problemi olan kişiler bu otu tercih edebilir.

Sindirim ve solunum rahatsızlıklarına iyi gelen ışkın otu yüksek ateşi düşürme etkisine de sahiptir. Bu sayede vücudun içerdiği hücreleri onarabildiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Kanser ve lösemi hastalıklarını tedavi etmede kullanılır.

Geleneksel olarak tedavi amaçlı tercih edilen ışkın otu, doğru kullanıldığında iştah açıcı bir yapıya sahiptir. İçerisindeki bol miktarda kalsiyum ise kemik erimesi olan kişilerin rahatsızlığını hafifletmek veya engellemek için kullanabileceği bir bitkidir.

Ekşi bir tada sahip olan bu otun kivi tadına benzediğini söyleyebiliriz. Bağışıklığı güçlendirirken kalp sağlığını da desteklemektedir. Aynı zamanda kandaki zararlı maddelerin kolayca dışarı atılmasını sağlar. Toksinleri atmadan etkili bir yiyecektir. Işkın otunun faydalı etkilerini alabilmek için evinizde yemeğini hazırlayabilirsiniz. Prof. Dr. Canan Karatay'ın kalp dostu olarak önerdiği ışkın otundan lezzetli bir yemek hazırlayarak sofralarınıza dahil edebilirsiniz.

IŞKIN MIHLAMASI

Işkın mıhlaması Elazığ'a has bir lezzettir. Küçük küçük doğranan ışkınlar tavada eriyen tereyağının içine atılır ve yumuşayana kadar tavana çevrilir. Pişen ışkınların üzerine yumurta kırılır. Yumurtalar pişince ışkın mıhlaması ocaktan alınır servis edilir.

KARANLIKTAKİ BEYAZ KUŞLAR

Kimseye öğüt vermezdi. Ortaya konuşurdu. Ailesiyle uyuşmazlığını sürekli büyüten ve aşırı giden bir arkadaşımız vardı, bir gün o da aramızdayken gözlerini herkesten kaçırıp yere indirdi. Darası alınmış ve demlenmiş sesini yumuşattı:

-Fıtrattan kaçan, bağını koparmış deli danaya döner, savrulur gider. Ayağı tuzaktan kalbi azaptan kurtulamaz. Ben yaşarken bunu gördüm!

ŞERİF AYDEMİR

Sait Faik son kitabı, Alemdağ'da Var Bir Yılan' da yalnızlığını anlatır. Kendini daha çok ele verir, ifşa eder. Bir insanı sevmekle hangi eşiği aşacağımızı fark ettirir bize. Hayatın içine kıvrılırken acılarımızla da tanış oluruz. Bakınız, o kitapta bir diyalogun arasına neleri sığdırmış Sait Faik:

" -Niye soruyorsun bu kadar ne iş yaptığımı?

-Okumuş yazmışa benzersin de…

-Ne olacak okumuş yazmışa benzersem?

-Okumuş yazmış adam öğüt vermez de, dedi.

-Ne yapar? dedim.

-Adamı anlar, ne yapacak?"

Rahmetli dostumuz da azdan az, çoktan çok anlamayı bilirdi. Yoksa herkes kendi kantarında doksan okka geliyor, kime söz geçirecek?

Onu az uyur, az yer diye bilirdik. Az konuştuğuna zaten şahidiz. Diyeceğini der ama sözü çoğaltmazdı. Hâl adamıydı, hâli sözünden üstün konuşurdu.

Yanına gidip geldik, oturup kalktık, birimizin hayalini didiklemedi. Arzusuna ket vurmadı. Bir kere olsun şikâyetini işitmedik. Çünkü etrafta olup bitene ufkî bakardı, geniş zaman kipini kullanırdı. Her suyu yudumlayışta gagasını göklere kaldırıp şükreden kuştan bahseder ya Arif Nihat Asya, sanırdım ki, şair bizim dervişi tarif ediyor.

Ne zaman bir araya gelsek unutmaz, yerini kollar ama mutlaka söylerdi. Mıh gibi çakardı beynimize:

-Dünya bir gündür, o da bugündür. Biz bu günü ihya etmeye bakalım.

Merakımı yenemezdim; bu cihanşümul tefekkürü kurarken hayatı ve insanı(ona göre Hazreti İnsan) anlamlandırırken kaç kitap sağmıştı? Kulağını kime yaslamıştı? Acaba hangi tutamaklara sıkı sıkı yapışmıştı?

Kemal Tahir, Yol Ayrımı adlı romanında söylemişti, "Her ölüm bizden bir şey alır götürür derler ya… Sanmam! Her ölüm galiba gidenlerden bir şeyler bırakıyor."

Nitekim öyle oldu.

Nietzsche(Niçe) de, Camus da, Sartre de yanıldılar. Ne dünya saçma ve ne de insan beyhudedir. Dünya sürüp ekeceğimiz mümbit bir tarla, insan da mükerrem bir çiftçi…

İrfan, "bilmeyi" bilmekmiş.

Böyle anladım.

Derdim, asla geçmişe övgü dizmek ve ağlak bir dünya kurmak değil.

Kızılderililerin atasözünü hiç aklımdan çıkarmıyorum: "İnsanlar ölürken güç ve bilgilerini yanlarında götürmezler, yaşayanlara ilave ederler."

Ve meşhur meseldir, varını veren utanmaz.

Gününüze ve ömrünüze hoşluklar dola.

Harput Basın Müzesi'ne "MEHMET TOPAL" ismi verildi

Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti (FHGC), 36. kuruluş yıldönümünde ve Gazeteci Yazar Mehmet Topal, vefatının birinci yıl dönümünde, Harput'ta bulunan Basın Müzesine 'Gazeteci-Yazar Mehmet Topal Harput Basın Müzesi' ismi verildi.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti (FHGC), 36. Kuruluş yıldönümünü buruk kutlarken, FHGC Kurucu Başkanı Merhum Gazeteci Mehmet Topal'ı ölümünün 1. Yıldönümünde de kabri başında andı.

Topal unutulmadı

FHGC kurucu başkanı Araştırmacı Gazeteci Yazar Mehmet Topal, vefatının birinci yıl dönümünde unutulmadı. Bu çerçevede cemiyet tarafından mezarı başında anma programı düzenlendi. Programa, FHGC Başkanı Serkan Gürtürk ve yönetim kurulu, kentteki gazeteciler ile Topal'ın ailesi katıldı. Duaların okunduğu programda Topal'ın kabrine karanfil bırakıldı.

21 Nisan'ın FHGC'nin kuruluşunun 36. yıl dönümü olduğunu aktaran Başkan Serkan Gürtürk, "Aynı zamanda cemiyetimizin kurucu başkanı merhum Gazeteci Yazar Mehmet Topal'ın ölüm yıl dönümüdür. Bu çerçevede FHGC yönetimi olarak gazeteci arkadaşlarımızla birlikte merhum başkanımızı mezarı başında andık. Değerli büyüğümüz Mehmet Topal ağabeyimizin Elazığ'da gazeteciliğin gelişmesi noktasında çok büyük hizmetleri oldu." dedi.

Basın Müzesine ismi verildi

Basın müzesinin kazandırılması noktasında Merhum Topal'ın girişimin olumlu sonuçlandığını belirten Gürtürk, "Vefatından 4 ay önce Harput'ta Basın Müzesi hizmete girdi. Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları tarafından bu anlamı günde müzeye, 'Gazeteci-Yazar Mehmet Topal Harput Basın Müzesi' ismini verdi. Cemiyet ve yönetim olarak teşekkür ediyoruz" dedi.

Mezarı başında kendilerini yalnız bırakmayanlara teşekkür eden oğlu Kayahan Topal ise "Babamın 20 yıldır bu şehre kazandırmak istediği basın müzesi projesi vardı. Bunu her fırsatta dile getiriyordu. Allah razı olsun Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları'da Harput Basın Müzesi'ni bu şehre kazandırdı. Vefatının birinci yılında aldığımız bir haber acımızı bir nebze de olsun dindirdi." diye konuştu.

Başkan Gürtürk: “FHGC 36 yaşında”

Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti (FHGC), 36. kuruluş yıldönümünü kutluyor.
21 Nisan 1988 tarihinde gazeteci Mehmet Topal’ın başkanlığında kurulan ve bugüne kadar önemli hizmetlere imza atan Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti, sayısız gazetecinin yetişmesinde de önemli roller üstlendi.
Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti’nin Mehmet Topal, Aydın Meral, İsmet Turan, Ahmet Kaya, Coşkun Bingöl, Şükrü Kacar ve Şeref Tan gibi duayen gazeteciler tarafından kurulan köklü bir kuruluş olduğunu ifade eden Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Serkan Gürtürk, yaptığı açıklamada şunları söyledi:

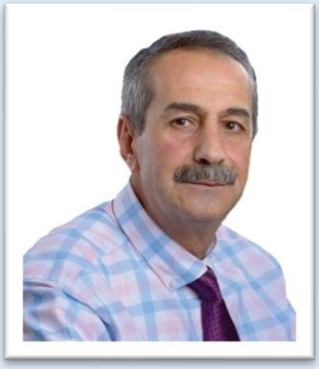
“Gazetecilik meslekleri yanında şehrimizin her alanda kalkınması ve gelişmesinde önemli roller üstlenen meslektaşlarımızın kurup bugüne getirdikleri Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyetimizin 36. kuruluş yıldönümünü kutlamanın gururunu yaşıyoruz.”

AKIL

İnsana verilen en büyük nimettir akıl. İnsanı tanımlayan bir kavram olduğu gibi insanı karmaşık hale getiren de akıldır.

Akıl Biraz da insanın kendini beğenmesine neden olan haklı bir algoritmadır bana göre.

Neyi ne zaman, nasıl ne, kadar sürede, niçin çözeceğini anlık kararlarla harekete geçen müthiş bir varlık. Bir yerde okumuştum bir alime göre; Allah önce aklı yarattı, diyor. "Senden daha güzel bir şey yaratmadım" buyuruyor Allah (cc)

BİLAL CİVELEK

Akıl şöyle kendini inceledikten sonra kendisiyle gururlanmış, kendini beğenmiş. Bir de bakmış karşıdan bir şey geliyor ama ondan daha güzel. Yanına yaklaşıyor, diyor ki; "Sen kimsin nesin?" diye soruyor. Akıldan güzel olan varlık cevap veriyor; "Ben ilahi tecelliyatım. Senden sonra yaratıldım ama gördüğün gibi ben senden daha güzelim." Akıl ilahi tecelliyatı kıskanır. İlahi tecelliyat açıklama yapar; "Çünkü ben olmazsam sen yanlışa yönelirsin. Seni frenlemek için yaratıldım." Aklın morali bozulur ve o gün bugündür akıl ile ilahi tecelliyat bir yarış içindeler. Akıl yoldan saptığı anda ilahi tecelliyat devreye girer ve doğruyu gösterir. Fakat akıl kendini çok beğendiği için bazen onu dinlemez ve bu yüzden başı beladan da kurtulmaz.

İnsan hayatını ve dünyayı dizayn eden akıldır. İnsana kaliteli yaşamayı sunan da akıldır. İnsanoğlunu Mağaradan metropol şehirlere, dünyayı bir telefona sığdıranda ede akıldır da akıldır ama unutmamak lazım ki; Hiroşima'ya ve Nagazaki'ye atılan atom bombasını da akıl icat etti. Şayet her daim ilahi tecelliyatla hareket etseydi atom bombasını yapar mıydı?

Akıl algoritma üretmeye odaklıdır, ürettiği algoritmaların kötü veya iyi sonuçları onu pek alakadar etmez. Fakat ilahi tecelliyat aklı kötü şeylere yönelmede alıkoymaya çalışır. Bazen bundan başarılı olur bazen de başarılı olmaz. Çünkü tercih aklındır.

Hayatımızı güzelleştiren aklın selim düşünceleri tercih etmesinden doğar. Hayatı çekilmez kılan ise aklın tek başına karar verme yetisini kullanarak kendini beğenmiş haliyle hareket etmesidir.

Her şeye rağmen akıl bizim boyutlarını bilmediğimiz fakat insan olmamızı sağlayan önemli organımızdır. Bizi yaratılan her şeyden üstün kılan anahtardır.

Onun sınırlarını tahmin etme çalışmaları yüzyılları buldu fakat bilim adamları bir arpa boyu yol katledemediler. Çünkü Öyle yaratılmış. Şayet diyor insan aklını bırakın yüzde yüzü sadece yüzde elli kullanabilseydi, dağları yerinde oynatırdı. Bu da ilahi bir sır. Bu sır herhalde ölünce boyutları ortaya çıkar. Yaşarken çözülmesi mümkün olmayan bir soru. İstediğin kadar akıl konusunda algoritma üret bir milim bile ileri gidilmiyorsa akıl sıradan bir organ değil demektir.

Akıl hastaları için; "Aklını kaybetti!" deriz. Akıl asla kaybolmaz. Sadece insanın karmaşık hayatı beyindeki devreleri birbirine karıştırır ve biz de buna delirmek deriz. Akıl kayboluyorsa ölünce her şey farika ayarlarına dönmezdi. Nasıl döndüğü hakkında Kuran'da bazı ayetlerden anlıyoruz.

Tabi inanmak lazım. Aklın çözümlemesi ve şifreleri Kuranda olduğuna inanıyorum.

Aklın insana sunduğu ayrıcalıklı hayattan da anlıyoruz ki, Allah bize öyle güzel bir şey nasip etmiş ki, aklın yanında bize kendi ruhundan ilave ederek dünyaya göndermiş.

Bun kıymetini bilmek lazım. Kıymetini bilmek için de inanmak lazım, iman etmek lazım.

Akılsız bir insanın hayvandan, eşyadan farkı olmadığına inanıyorsak, kıymetini de biliriz.

İyi bir hayatı aklıselim olarak bitirmek de akıl sahibinin başarısıdır.

Allah hepimize aklıselim bir ömür nasip eylesin!

Ejderha Taşının bilinmeyen hikayesi…

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Harput'ta bulunan halk arasında "Ejderha Taşı" olarak adlandırılan hayvan şekilli kayalık hakkında efsaneler dile getirilirken Ishak Sunguroğlu ve Ahmet Kabaklı, bu kayalıkların hikayelerini dile getirerek günümüze taşıdılar.

Elazığ Belediyesi Koruma Uygulama ve Denetim Bürosu (KUDEB) tarafından koruma altına alınan, Elazığ'ın tarihi Harput Mahallesi'ne 2 kilometre uzaklıkta bulunan, görünümüyle bir ejderhaya benzetildiği için Ejderha Taşı olarak adlandırılan 520 metrekarelik alanı kaplayan kaya bloğu, yöre halkı tarafından efsaneleri dilden dile aktarılıyor.

Kumandan taş kesiliyor

İlk olarak Ishak Sunguroğlu Harput Yolları'nda bu efsaneden bahsediyor:

"Göllü bağlara ve Buzluk Nahiyesine giden anayol, bu taşın sağından ve solundan geçer. Bu taş büyük bir taş değildir ve burada bir kayalık da yoktur. Ancak yolun ortasında hâki renkte büyükçe bir hayvanı andıran bir taş...

Kocaman dil dışarıda ön ayakları ileride Harput'a doğru saldın halinde. Boyu takribi 3 - 4 m. uzunluğunda, zeminden yüksekliği ise 70 - 75 s. dir. Bu taşın birçok efsaneleri vardır: Başta, İslam istilâsında Harput şehri zapt edildikten sonra buraya az bir muhafız birliği bırakılarak, akıncılar ileriye atılmışlar ve Harput'tan epeyce uzaklaşmışlardı. Harput'un kuzeyindeki kayalıklar arasında pusu kuran düşman kuvvetleri, bu olayı haber alınca Harput'a hücuma geçer ve Ejderha

taşının bulunduğu, şehre hâkim noktaya kadar gelirler. Harput'ta bırakılan az bir müslüman birliği, bir düşman kuvvetinin üzerlerine geldiğini haber alınca, kılıçtan geçirileceklerini anlamış ve ümitsiz kalınca da Tanrıdan yardım niyazında bulunmak üzere büyük bir meydana toplanarak içten gelen heyecanla ve yüksek sesle dua ederken, mücahitlerin etrafa dehşet veren âmin seslerini işiten düşman topluluğu, bir tereddüt devresi geçirirken, o sıra yer yarılarak hepsi birden yere gömülüyor. Kumandanları ise saldıran vahşi bir hayvan şeklinde taş kesiyor. Zaman itibariyle hayvanın geri kısmı toprağa -gömülür ve baş tarafı ise açıkta kalır. İkinci bir efsane de: Bölgeyi haraca kesen, birçok insanları Tavuk keser gibi boğazlayan zalim bir eşkıyanın, bir tanecik oğlunu öldürmesinden ötürü çok müteessir olan Allahlık bir ananın bedduasıyla, aynı yerde hayvan şeklinde taş kesildiğini söylerler.”

Ejderhaya beddua…

Çocuk iken “Göllü Bağ”daki bahçelerine gittiklerini belirten Ahmet Kabaklı, yol üzerinde bulunan bu kayalıkların bulunduğu yassı tepeden bahseder:

“İşte bu yolun başladığı bir yassı tepe üzerinde, Harput’a bakar gibi sırtı ve başı havaya kalkmış, devimsi kara bir taş vardır. Kendisi toprağa gömülmüş de sırtı, boynu ve ayağı açıkta kalmış, yürüyüş halinde bir dev-hayvan heykelini andıran bu kocaman görüntünün, iki yanında da tıpkı kendine benzer, ikişer yavrusu bulunur. Annem, herhalde bizi yutar korkusundan olacak, bu büyük ve küçük taşların üstüne çıkmamıza izin vermezdi:

-"*Bu Ejderha Taşı’dır" derdi.*

-*"Ne demek ana Ejderha Taşı?"*

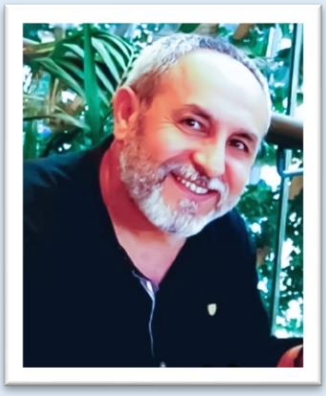
-*"Oğlum, bu gördüğünüz şey vaktiyle ifrit bir ejderha imiş; yanındakiler de onun yavruları. Bak görüyor musunuz, Harput’un üzerine doğru yürüyorlar! O eski zamanlarda meğer Harput’u yutmaya gelirlermiş de, şehirde herkes korkmaya başlamış. Bunun üzerine, ağzı dualı, gönlü temiz, çok okumuş Allah’a yakın adamlar, şu karşıdaki, Eğri Minarenin yanında görünen Süt Kalesi’nin mescidine çıkmışlar. Alın koyup namaz kılmışlar ve hep bir ağızdan halka dua, bu canavara da beddua etmişler ki, olduğu yerde kalsın. Harput’u yutmasın... Kurban olduğum Allah, işte o ulu kişilerin dualarını kabul etmiş de, bu ejderha ile yavruları hemen şuracıkta taş kesilmişler! Siz de sakın bu yerlerde, bu millete, bir eğrilik, bir kötülük etmeyin ha! Allah sizi de taş yapar!.. "*

Anam, bu Ejderha ile yavrularının, gerçekten taş kesildiklerine ve yanında durduğumuz siyah kayaların, onların vücudu olduğuna inanırdı. Çünkü bu şehrin, bu dağların, bu efsane ve inançların çocuğu idi.”

YEMEN ÇÖLLERİNDE BİR HARPUTLU

Hava öyle sıcaktı ki aldığı her nefes boğazını daha da kurutuyordu emir eri nefer Mamoş'un. Kıyafetlerin koruyamadığı buğday yüzü, kavruk ensesi ve kapkara bilekleriyle bir Arabi'yi andırıyordu. Teneffüs ettiği sıcak hava genzini yakarak iç organlarını kavurmaya and içmişti. Güneşe maruz kalan miğferi dış etkenlerden koruduğu kafasını tabiri caizse kızartmaya yeminliydi. **Takatsiz haliyle sert derisi yumuşamış soluğu harlı buhara dönen beygir bile kızgın kumlara bata çıka binicisine kader birliği yaparak su kaynağına ulaşmayı umuyordu.** Sadık takipçi gölgeleri de yanı başlarında güneş oklarının saplandığı kızgın kumların ısısını yalayarak nasiplenmekteydi. Kent kuşatılmış günahsız halk günlerce aç susuz bırakılırken Vali Faik paşa insiyatif alarak Hicaz cephesi komutanlarıyla toplantı yapmıştı. Alınan karar sonucu acıda olsa nefer silah bırakacak şehir teslim edilecekti. Ama arka planda kum şehrindeki karargâh komutanı haberdar edilecek ve her koşulda plana sadık kalınacaktı. **İçilen and sonrası beyaz bayrakla Zeydi kabilesinden Arap İmam Yahya'nın çapulcu eşkıya adamlarına şehrin kapıları açıldı. Kapılar açılır açılmaz hicaz cephesi ve San kentini savunan 16. tümen ile 48. alayın tamamı esir alınarak Seydibeşir kampına gönderildi.** Şehrin teslimi akşamında çapulcu ve eşkıya Zeydiler talana, her yeri yağmalamaya başlarken önüne gelen kadın ve kızlara tecavüz ettiler. Kargaşa da direnen mecalsiz erkekler vahşice öldürülüp yakıldı. Tam bu esnada San kentinin ıssız bir sokağında ise Zeydi İmam Yahya'nın çapulcu eşkıya adamlarına görünmeden yerel kıyafetli bir ulak gizlice şehri terk etti. Yemen cephesi sahra karakol yüzbaşı güvendiği emir eri Mamoş'un ulak tayin ederek vazifelendirmişti. Ulaktan valinin kum kentindeki karargâh komutanı Hasan Muhiddin'e **"halkımın sefalet açlık ve susuzluğa dayanamayıp helak olduğunu, bu acizlik karşısında teslim olmaktan başka şansımın kalmadığını bilmenizi isterim."** durumu arz eden kırmızı mum mühürlü bir nameyi ulaştırması istenmişti. İki günlük mesafedeki yemen kentine ulaşmaya gayretle gecenin getirdiği kum fırtınası başlamıştı. Nefer Mamoş bir kum tepesinin duldasına siperle beygirini yatırarak hayatta kalmayı becerebilmişti. Fırtınası dindiğinde kafası hariç kumların bedenini gizlediği beygirini yularından tutup okşayarak kurtardı. Titreyerek ayaklanan hayvanla birlikte üzerlerindeki kum zerreciklerini silkelendiler. Nefer kıyafetlerinin üstüne giydiği yerel Arap urbalarını çıkarınca bir hafiflik hissetti. Su matarasını aradı bulamadı. Etrafa bakıp kumları eşeledi, heybesine baktı sadece azık torbası vardı. Birkaç kırıntıdan başka bir şey bulamayınca sükunetini koruyarak düşünmeye başladı. Su matarasını düşürdüğünü dahi susadığında fark edince **"Aceb ne vahut düşürdümkine?"** diye söylendi. Çaresizce kupkuru buruş buruş çatlak dudaklarını ıslatmaya çabaladı. Yerdeki urbalarla beygirin susuzluktan köpüklere bulaşmış ağzını silerken **"Dayanasın küheylanım aha şu tepeyi aştığ mı suya gavuşacayuğ tasalanma heç hemı?"** Hayvanın alnına başını dayayıp elleriyle boynunu okşadı. Ne dediğini anlayan beygir kısa kısa kişneyip kafasını yanlara salladı. Aklını ikna ederek **'yeni su daha gelmemiş, mataramdaki suyu idareli kullanmalıyım.'** diyerek sabrını sınadı. Bu tüm neferler arasında dayanıklılığı artırmak amacıyla söylenen ve uygulanan bir oyundu. Her defasında işe yarıyordu. Bir yandan isyan bayrağı açmış çapulcu, zorba Arap direnişçileri öte taraftan düzeni korumaya çalışan hükümet yanlıları vardı. Arap yarımadasında pisi pisine aileye vatana hasret kim vurduya gitmek işten değildi. Rüzgâr sıcak havayla ciğerlerini, savrulan kızgın kumlar ise yüzünü yakıyordu. İki kat artan ve hiç bitmeyen susuzluktan beti benzi kaçmış yüzü kapkara bir hal almıştı. Daha evvelde çok kereler zor günleri olduğunu hatırlayınca tebessüm etti. Sahrada zorunlu iki günlük devriye çıktığında susuz kalan arkadaşıyla matarasını pay etmişti. Demiryoluyla

İRFAN KARABULUT

zaman zaman iki şehir arasında rahatça gelip gittiği günleri anımsadı. Doğal kaynak kuyularını zorla sahiplenen isyancıları baskınlarla dağıtarak, su taşıyan Deve kervanlarına eşlik etmişti. Ama doğrusu hiç biri şu an ki susuzluk kadar zorlamamıştı diye geçti aklın ucundan.

Ay ışığında gündüze nazaran gece hava serinse de çöl alabildiğince dokunduğunu yakıyordu. Karanlığın taa içine uzaklara bakınca belleği de onu alıp uzak diyarlara Sivrice'nin serin dalgalı kıyılarına taşıdı. Daha çocukken her yaz ailece anne tarafı akrabalarına dedesinin göl kenarındaki bağına gittiği anı hatırladı. **Çok güzel ternebi üzüm tevekleri arasında koşar Dedesinin ısmarlattığı Könk'ün hoş kokulu kavunlarından yerdi. Kıyıya iner mavi fistanlı gölün serin suyunda yaşıtlarıyla çığlık çığlığa çimerdi.**

Birden iyi yüzücü gibi kulaç atarak derinlere yöneldi. Gölün altında ateş yanar gibi suyun kaynadığını fark ederek yorulup kendini bıraktı derinlere. Ama iç yangınlarına dayanamayınca can havliyle çırpınarak avazınca haykırmak istedi yapamadı. Hızla karanlıkta dibe yuvarlanırken nefes aldığını hissederek gözlerini açtı. Sırtüstü ateşe uzanmış halde yıldızları görünce şaşırıp hayal ile gerçeği ayıramadı ilkin. Önce parmaklarını hareket ettirince yumuşak sıcak kumları hissetti. Kafasını kaldırıp etrafa zoraki bakınca az ötesinde beygirini bekler gördü. Tekrar bağlantısının kesildiği gerçeğe döndüğünde susuzluğun pençesinde olduğunu anımsadı. O haldeyken koynundaki nameye dokunarak güvende olduğunu anlayınca rahatladı. Bayıldığını ve kum tepesinden aşağı epeyce yuvarlandığını hatırlıyordu. Mecalsiz yeniden ayaklanıp beygirine ulaşırken onunda kendinden pek farkı yoktu. İki ahbap uzun bir süre mecalsiz takatsiz konuşmadan yan yana beraber yürüdüler. Bu kez pes eden beygir oldu ve sıcak kumların üzerine susuzluktan çatlayıp yığılıp kaldı. Kader birliği yoldaşının ağzı beyaz köpeklerle dolunca dönüp dizginleri çıkararak uzağa fırlattı. Böylece rahat nefes almasını sağlasa da kendi durumu da beygirden farksızdır. Sırtını hayvanın karnına dayayıp bacaklarını omuz genişliğinde açarak başı önüne düşmüş halde oturdu. Sanki ateş közüne oturmuş gibi kaba etleri yanarken terleyerek baş ve kollar önüne düştü. Nefes almakta zorlanırken bilinci hala yerindeydi. Yüzbaşının hayatta kalmak için uygulamalı eğitimde söylediği, **"Çölde susuz kalan her canlının sıcak havanında yardımıyla boğazı kurur ve dili geriye boğazına kaçar."** sözlerini hatırladı. Çaba gösterip tükürüğünü çoğaltarak yutkununca yapışık kupkuru boğazı azıcıkta olsa ıslandı ve ayrıldı. Sıcaktan aşırı terlemesi vücudunun suya ihtiyacını artırmaktaydı. Su içmediğinden kanı kurumuş olacak ki uzun zamandan beri idrara çıkma ihtiyacı bile duymuyordu.

Arkasındaki hayvanın nefes almadığını çok sonra fark edince yalanız kaldığını ve susuzluktan öleceğini anladı. Öylece takatsiz, hareketsiz dakika da bir nefes alışıyla elinden bir şey gelemeden sonunu beklemeye koyuldu. Rüzgâr önüne ılık kattığı kumları sıcak havayla beraber yıldızlar sönene kadar savurdu. **Meteris'ten koşar adım gelen Şehroz rüzgârının Kayabaşı'ndan uğuldayarak mavi Fırat'a baka baka Uluova'yı serinletici günleri hissetti.** Gün söküğünden fışkırınca beygirin leşi tamamen görünmezken nefer Mamoş'un da belden yukarısı heykel gibi duruyordu. Kafasını kaldırıp saatler sonra gülümseyerek **"Hoşgelmişsiz safa getirdiz."** diye fısıldadı anlaşılmaz mırıltıyla. Sonra başını ileri geri manayla sallayıp **"Az bekleyin hele. Bi goşu dabakhanaya gidem abdest alam. Suyu şifaludur erenler."** deyip yavaşça rüzgârın kumlara gizlediği bacaklarını kurtardı. Miğferini, urbasını ve mintanını çıkarıp olduğu yerde özenle katlayıp bıraktı. Avuç avuç kızgın kumları kafasına dökerken acı hissetmiyordu. Anlaşılan dabakhananın üç gözeli şifalı soğuk suyunda çimiyordu. Sonra ağır ağır gusül abdestini alarak kıyafetlerini giyindi. Ardından kendince kıble belirleyip namaza durdurduğunda dizleri bedenini taşıyamayıp sere serpe kapandı kumlara. **Ve bir kez daha şehit kanıyla sulandı bakir yemen çölleri...**

İSTİKLAL MADALYALI ELAZIĞLILAR

YÜCEL ÇAKMAK

İstiklâl Madalyası, Türk Kurtuluş Savaşı'nda yararlılık gösteren askerlere ve sivillere, o dönemde milletvekili olanlara, savaşa katılan alayların sancaklarına, Erzurum ve Sivas kongrelerine katılanlara, İstiklâl Madalyası Kanunu adlı özel bir yasaya göre verilen madalyadır. 1 Kasım 1926 tarihine kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce verilmiş olan İstiklâl Madalyalarını, bu tarihten sonra müracaat edenlere Millî Savunma Bakanlığı vermektedir. Toplam 95.261 kişiye verilmiştir.

TBMM 1. Dönem üyelerinden bazılarına İstiklâl Madalyası verilmesi için Gazi Mustafa Kemal Paşa tarafından yazılan tezkere, TBMM'nin 21 Kasım 1923 Çarşamba günü 65. toplantısında görüşülmüş ve yapılan oylama sonucunda Mustafa Kemal ve 23 arkadaşına kırmızı-yeşil şeritli İstiklâl Madalyası verilmesi oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Kırmızı-yeşil şeritli İstiklal Madalyası verilen kişiler şunlardır:

1. Gazi Mustafa Kemal Paşa(Ankara)
2. Fevzi Paşa (Çakmak) (Kozan)
3. İsmet Paşa (İnönü) (Edirne)
4. Ali Fuat Paşa (Cebesoy) (Ankara)
5. Kazım Karabekir Paşa (Karesi)
6. Refet Paşa (Bele) (İzmir)
7. Fahrettin Paşa (Altay) (Mersin) -
8. Ali Çetinkaya (Karahisarı Sahip)
9. Avni Zaimler (Saruhan)
10. Hüsrev Gerede (Trabzon)
11. Cavit Erdel (Kars)
12. Cafer Tayyar Eğilmez (Edirne)
13. Hacı Şükrü Aydınlı (Diyarbakır)
14. Mahmut Esat İleri (Aydın)
15. Memduh Necdet Erbek (Karahisarı Şarki)
16. Ömer Lütfi Argeşo (Karahisar)
17. Selahattin Köseoğlu (Mersin)
18. Celal Bayar (Saruhan)
19. Mustafa Necati Uğural (Saruhan)
20. Reşat Kayalı (Saruhan)
21. Mehmet Vehbi Bolak (Karesi)
22. Osmanzade Hamdi Aksoy (Ertuğrul)
23. **HÜSEYİN GÖKÇELİK (ELAZIĞ)**
24. Rıza Kotan (Muş)

İLK İSTİKLAL MADALYASI SAHİBİ HÜSEYİN GÖKÇELİK (1867-1933)

(Kırmızı-Yeşil Şeritli İstiklal Madalyalı)

Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk kez İstiklal Madalyası alanlar arasında olan Hüseyin Gökçelik, Elazığ'ın da ilk madalya sahibidir.

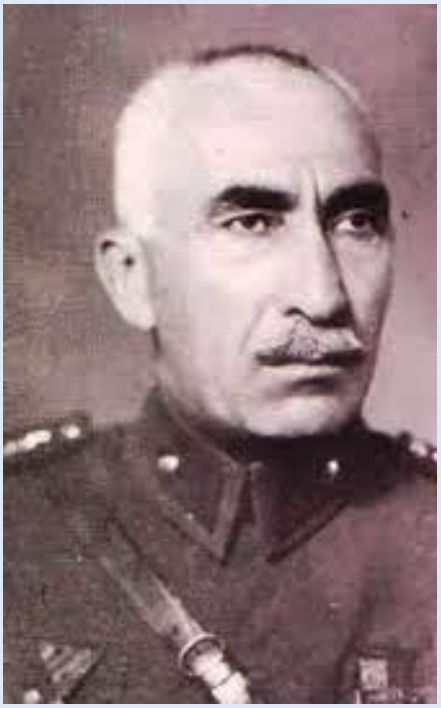
1867 (1283) de Elaziz Merkez İlçesi Milikan (Gözpınar) Köyü'nde doğdu.

Nevruzoğullarından Mehmet Efendi'nin oğludur. Özel öğrenim gördü. 26 Temmuz 1886'da İstanbul Polis Müdürlüğü 8 inci Bölük Polis Neferliği ile devlet hizmetine girdi. 17 Mayıs 1888'de çavuşluğa yükseltildi. 25 Ocak 1892'de Mamuretülaziz Vilayeti 3 üncü sınıf komiserliğine atandı. 1 Aralık 1896'da 2 nci sınıf komiser oldu. 1 Ağustos 1904'te Erzurum İli 2 nci Komiserliğine nakledildi. 26 Ekim 1905'te Bingazi, 3 Mayıs 1908'de Sivas, 1 Ekim 1909'da tekrar Mamuretülaziz 2 nci Komiserliğine görevlendirildi. 6 Ocak 1910'da DİyabekirBaşkomiserliğine getirildi. 1 Eylül 1910 – 27 Şubat 1912 arası açıkta kaldıktan sonra 1 Nisan 1912'de Bitlis Polis Müdürlüğüne atandı. 1 Kasım 1912'de tekrar açığa alındı. 14 Ağustos 1914'de Diyabekir Polis Müdürü oldu. Bu förevde iken TBMM'nin 1. Dönemi için yapılan seçimde Diyarbekir Milletvekili olarak 14 Mayıs 192'de görevinden ayrıldı. 20 Mayıs 1920'de Meclise katıldı. 22 Eylül 1920'de Ankara İstiklal Mahkemesi Üyeliğine seçildi. Bu mahkemenin faaliyette bulunduğu 31 Temmuz 1922 tarihine kadar bu görevini sürdürdü.

II nci, III üncü ve IV üncü dönemlerde Elaziz'den tekrar milletvekili seçilerek yasama görevini ölümüne kadar korudu. Bu arada 24 Temmuz 1927'de memuriyetten emekliye ayrıldı. 8 Ağustos 1933'te öldü. Elazığ'ın Hankendi Bucağı Bölüklü Köyünde toprağa verildi. Evli olup beş çocuk babası idi. Ailesinin bir kısmı (YILDIHAN), diğer bir kısmı (GÖKÇELİK) ve (HANAĞASI) soyadlarını almışlardır.

KAYNAK: *"TBMM Albümü". tbmm.gov.tr.*

YAKUP ŞEVKİ SUBAŞI

(Kırmızı Şeritli İstiklal Madalyalı)

Yakup Şevki Subaşı (1876, Harput - 20 Aralık 1939), Türk asker. Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı ve Türk Kurtuluş Savaşı'nda görev aldı. Sırasıyla Elaziz Askerî Rüştiyesi, Erzurum Askerî İdadisi'nden mezun oldu. 17 Ağustos 1896 tarihinde Mekteb-i Harbiye'yi bitirdi. 17 Ocak 1900 tarihinde Mekteb-i Erkân-ı Harbiye'den kurmay yüzbaşı olarak mezun oldu. Mekteb-i Harbiye'de Askerî Taktik ve Strateji Öğretmenliği yaptı.

4 Şubat 1913 tarihinde Çatalca Ordusu Topçu Komutanlığı Kurmay Başkanı olarak atandı. Bu göreviyle Balkan Savaşı'na katıldı. 14 Mart 1914 tarihinde İstanbul Boğazı Müstahkem Mevki Komutanlığı görevine atandı.

Çanakkale Cephesi

31 Ağustos 1915 tarihinde Anafartalar Grup Komutanı olan Mustafa Kemal Bey'in yerine 19. Tümen Komutanlığı görevine atandı. 15 Ekim 1915 tarihinde 3. Kolordu Komutan Vekili atandı.
21 Ekim 1915 tarihinde 15. Kolordu Komutan Vekili olarak atandı. 15. Kolordu'nun Galiçya'ya gönderilmesi üzerine 18 Mart 1916 tarihinde bu göreve asaleten atandı. 5 Ekim 1916 tarihinde Galiçya'da 15. Kolordu Komutanı olarak görev yapmakta iken Mirliva rütbesine terfi etti ve "Paşa" unvanı aldı.

Kafkasya Cephesi

18 Kasım 1916 tarihinde 14. Kolordu Komutanlığı, 10 Ağustos 1917 tarihinde yeniden düzenlenen 3. Ordu komutası altındaki 2. Kafkas Kolordu Komutanlığı görevlerine atandı. 11 Ekim 1917 tarihinde de 2. Ordu Komutan Vekili olarak atandı. Kars'ın Ruslardan geri alındığı harekâtı yönetti. 7 Haziran 1918 tarihinde kurulan Şark Ordular Grubu komutası altındaki 9. Ordu'nun komutanlığına atandı. 16 Mart 1920 tarihinde İstanbul'un İtilaf Devletleri tarafından işgal edilmesinden iki gün sonra İngiliz İşgal Kuvvetleri tarafından tutuklandı. 13 Temmuz 1920 tarihinde Malta'ya sürüldü.

Kurtuluş Savaşı

Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra İngilizlerle yapılan esir değişiminden sonra 31 Ekim 1921 tarihinde Ankara'ya gelerek Türk Kurtuluş Savaşı'na katıldı. 18 Kasım 1921 tarihinde Başkomutan Mareşal Gazi Mustafa Kemal Paşa tarafından 2. Ordu Komutanlığı'na atandı. Dumlupınar Meydan Muharebesi sonrası 31 Ağustos 1922 tarihinde Ferik rütbesine terfi etti. 9 Eylül 1922 tarihinde İzmir'in kurtuluşunun ardından komutasındaki 2. Ordu ile beraber Çanakkale Boğazı'nda bulunan İngiliz kuvvetlerinin kuşatılması harekâtını yürüttü.

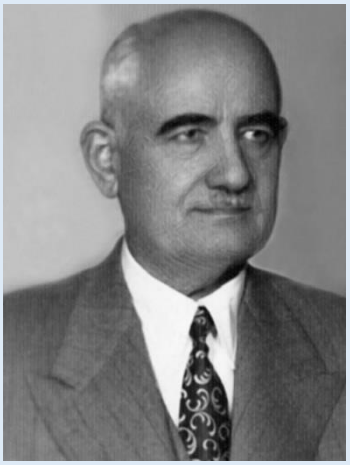
Cumhuriyet dönemi

Türk Kurtuluş Savaşı'nın ardından askeri hayatına devam ederek 20 Nisan 1924 tarihinde Yüksek Askerî Şûra Üyeliği'ne atandı. Bu görevdeyken 1926 yılında Orgeneral rütbesine terfi etti. 20 Aralık 1939 yılında Yüksek Askerî Şûra Üyesi iken öldü. Karacaahmet Mezarlığı'nda toprağa verildi. Daha sonra naaşı 27 Eylül 1988 tarihinde Devlet Mezarlığı'na nakledildi.
Harbiye'de Askerî Taktik ve Strateji Öğretmenliği yapması nedeniyle başta Mustafa Kemal Paşa olmak üzere Türk Kurtuluş Savaşı'ndaki üst düzey komutanların büyük çoğunluğu tarafından "Hocam" diye hitap edilirdi. Taarruzdan önce taarruz stratejisinin belirlenmesi için yapılan toplantılarda, tedbirli ve titiz karakteri nedeniyle, taarruz planını çok riskli ve tehlikeli bulduğu için şiddetle itiraz etmiş, ancak yine de verilen emirleri, biri hariç, harfiyen yerine getirmiştir. Yerine getirmediği tek emir ise, Afyon'un ele geçirilmesinden sonra, komuta ettiği 2. Ordu'nun sol yanının ileri sürülmesidir. Yakup Şevki Paşa bu emre "kendi cephesinden çekilen olmadığı" gerekçesiyle itiraz etmiş, bunun üzerine cephe karargahı Paşa'yı atlayarak emri direkt birlik komutanlarına vermiş, bu birlikler ileri harekâta başlayınca Paşa da mecburen emri uygulamak zorunda kalmıştı. Büyük Taarruz'un zaferle sonuçlanması, bu planla zafer kazanılacağına pek ihtimal vermeyen Yakup Şevki Paşa'yı sadık bir Mustafa Kemal hayranı yaptı.
Kurtuluş Savaşı sırasında katırların ordunun en önde gelen lojistik ulaşım aracı olduğunu düşünen Yakup Şevki Subaşı, bu hayvanların bakımına çok önem vermiştir.
KAYNAK: "TBMM Albümü". tbmm.gov.tr.

İSHAK AVNİ AKDAĞ

(Kırmızı Şerit)

İshak Avni Akdağ (1888 – 30 Ağustos 1965), Türk asker ve siyasetçi.

Mekteb-i Harbiye ve Mekteb-i Erkân-ı Harbiye mezunudur. 3. Ordu Kurmay Subaylığı, 5. Kafkas Tümeni kurmay subaylığı, Genelkurmay 11. Şube subaylığı, Genelkurmay Harekât Dairesi subaylığı, Balıkesir 2. Kolordu Kurmay Başkanlığı, İslahiye ve Kilis 19. Dağ Tugayı 15. Alay, Sivas, Vize 12. ve 52. Liva Komutanlıkları, 52. Tümen Komutanlığı, 46. Tümen Komutanlığı yapmış ve 1942 yılında korgeneral rütbesine terfi etmiştir. Bu rütbede 18. ve 4. Kolordu Komutanlıkları, Askerî Yargıtay Üyeliği ve Başkanlığı, Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarlığı, Genelkurmay Teftiş Dairesi Başkanlığı, 2. Ordu Müfettişliği yapmıştır. 1951 yılında orgeneral rütbesine terfi etmiştir. TBMM X. Dönem Erzurum, XI. Dönem Konya Milletvekilliği yapmıştır. Kılıçlı Gümüş Liyakat, Kılıçlı Gümüş İmtiyaz ve İstiklal Madalyası sahibidir. Evli ve iki çocuk babasıdır.
1937 yılındaki Trakya Manevraları'na katılmıştır.

KAYNAK: "TBMM Albümü". tbmm.gov.tr.

HALİL YANLIÇ

(Kırmızı Şerit)

İstiklal Madalyalı Baskilli Halil Yanlıç'tır. Halil amca 1898 yılında Elâzığ'ın Baskil ilçesine bağlı Hacı Mustafa köyünde doğmuştur. Kendisi Bekiroğlu ailesinden Hüseyin Yanlıç'ın oğludur. Halil amca çok genç yaşlarda, kurtuluş savaşı döneminde askerlik görevini yerine getirmek için Harput'taki birliğine teslim olmuş, sonraki süreçte ise Sakarya Meydan Muhaberesine katılmış, bu cephede uzun bir dönem canla başla savaşmıştır. Halil amca bu cephede aldığı kurşun yaralarının dışında cephanelikte sağ kolunun üstüne mermi sandığı düşmüş, kolunu burada kaybetmiş ve Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından 10 ağustos 1935 tarihinde gazilik belgesiyle birlikte İstiklal Madalyası almaya hak kazanmıştır. Gazi Halil amca savaştan sonra memleketi Elâzığ Baskil'e dönerek, Hacı Mustafa köyünde çiftçilikle geçimini sağlamıştır. Ayrıyeten baktığımız belgelere göre ise kendisine bir gazilik ve vazife malulü maaşı bağlanmıştır. Kendi köyünde bir akrabasıyla evlenen Halil amcanın hiç çocuğu olmamış, köyde ekip biçtiğiyle geçinip gitmiştir. 1978 yılında kendi köyünde vefat eden istiklal madalyası sahibi gazi Halil amca madalyası ve diğer emanetlerini torunlarından emekli Albay Ahmet Turan Yalçıner'e bırakmıştır. Halen kendisinde muhafaza edilmektedir.

KAYNAK: Aygün ÇAM/Turan Gazetesi 29.01.2024

MEHMET FEVZİ AKKOR

Ahmet oğlu Mehmet Fevzi Akkor, 1888 yılında Mamuretülaziz Vilâyeti'nde dünyaya geldi. 12 Ekim 1909 tarihinde Çanakkale Sancağında polis memuru olarak göreve başladı. 1 Temmuz 1915 tarihinde serkomiser oldu. Daha sonra sırasıyla İstanbul, Kütahya, Eskişehir, Çanakkale, Mersin, Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti ve İzmir kadrolarında görev yaptı. Millî Mücadelede bilfiil cephede ateş altında ortaya koyduğu olağanüstü gayret ve takdire değer kahramanlığından dolayı. 17 Mayıs 1927 tarihinde '"Beyaz Şeritli İstiklâl Madalyası"' ile ödüllendirildi. Daha sonra bu "Kırmızı Şeritli İstiklâl Madalyası" ile değiştirildi.

KAYNAK: https://atamdergi.gov.tr/tam-metin/214/tur

YEMEN'E GİDEN BABAYİĞİTLER…

Osmanlı hâkimiyeti boyunca her zaman problemli bir bölge olan Yemen'deki en önemli isyanlardan biri de 1904 yılında çıkan isyandır. Bu isyanı bastırmak amacıyla, 1905 yılında nizamiye birliklerinin yanında Anadolu ve Rumeli'den çok sayıda redif taburu da sevk edildi. Bunlardan biri de, biride **Harput Redif Tabur**'uydu. Yaklaşık bir buçuk yıl Yemen'de bulunan Redif Taburu, bu süre zarfında gerçekleştirilen harekâtlarda önemli rol oynadıktan sonra 1906 yılı sonlarında terhis edildi. Taburdan geriye kalan çok az kişi geri dönmeyi başarırken, Taburun geri kalanı, şehit düştükleri Yemen çöllerinde kaldı.

AHMET TAHİR ERDEM

Elazığ 1. Redif Taburu Yemen'e hareket ederken çok acıklı sahneler yaşanmış, daha bıyığı yeni terlemiş gençler, dönüşü olmayan bir yolculuğa ana baba, çocuk ve yavuklular tarafından uğurlanmışlardı. Kışlanın önünde biriken ahali ayrılığın hüznü ile büründüğü sessizliğini sadece hıçkırıklar ve gizli iç çekişlere bırakmıştı.

Hareket saati yaklaştıkça gideceklerin heyecanı, kalanların hüznüne karışıyor, dünden beridir akan yaşlarla şişmiş gözlerle o acıklı kucaklaşmalar ve feryatlar, dönme ve bekleme üzerine verilen sözler, edilen yeminler aralıksız getirilen tekbirlere karışıyordu, ***Allahüekber, Allahu ekber, ordumuz olsun daim muzaffer…***

Bu insan seli hiç ayrılmayacakmış gibi Harput'tan Mezre'ye doğru bir yürüyüşe başlıyor, Analar, bacılar bırakmak istemese de bir süre sonra uygun adım marş komutu çalan borazan sesiyle, geride kalıyor adım adım uğurlamaya gelenler.

Ana, baba, bacı, gardaş, yavuklu, kundaklı ve dahi balalı, yavaş yavaş arkada kalmaya başlıyor, giden de kalan da ayrı ağlıyor içine.

Yemen Türküsü bu ayrılığın, gidip de dönemeyenlerin, dönüp de hep yarım kalanların ağıtıdır işte. Kaç kuşak geçerse geçsin üzerinden her dinlediğimizde gönül telimiz titreyecek, her dinlediğimizde dedelerimizin gösterdiği bu şerefli davranışı gururla hatırlayıp rahmet okuyacağız onlara.

Kışlanın önünde redif sesi var
Sorun, görün, çantasında nesi var
Bir çift kundurası bir de fesi var
Ano Yemendir, gülü çemendir
Giden gelmiyor, acep nedendir?
Ah! Burası *Huş 'tur yolu yokuştur
Giden gelmiyor, acep ne iştir.

DİPNOT

Bu türkünün makamı hüseynidir.

*Huş, Yemende bir bölgenin adıdır.

Mamuratü'l- Aziz'de (Harput, Elazığ) 2. Alay (1 ve 3. taburlar) 1. Süvari Alayı, 1. ve 2. Harput Redif Taburları, bulunmaktaydı.

Bir Yeşilçam Emektarı: Yavuz Karakaş

ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

Yarım asırdan fazla sinema sektörünün içinde olan biridir o. Dile kolay, tam 58 yıldır beyaz perdeye hizmet ediyor. Siyah beyaz filmlerde bile o vardı. 450 film, 100 dizi de rol aldı. İşte o isim, Yeşilçam'ın efsanelerinden biri olan Yavuz Karakaş.

Aslen Elazığlı, Gaziantep'te doğmuş ve İstanbul'da büyüyen Yavuz Karakaş,

Kökleri hakkında bilgi veren Karakaş, "Bizim asıl kökenimiz; Harputluyuz biz. Kökümüz Harput El-aziz… Sonra Elazığ oluyor. Oradan dedem Arif Ağa, Halep Valisi olarak Halep'e gidiyor. O zaman Osmanlı dönemiydi. Annem orada doğuyor. Babamla bir kuzenlik bir akrabalık var. Söz kesmişler o zaman. Evlendiriyorlar. Bizimkiler Gaziantep'e geliyorlar. Gaziantep'te doğdum. 1942'li yıllarda Antep'in en zengin en tanınmış ailelerinden olmuşuz. Hasan Fuat'lar derlermiş bize. 5 yaşındayken İstanbul'a göçmüşüz." dedi.

Sinemada ilk rol aldığı filmi anlatan Yavuz Karakaş, "İlki, benim doktor kılığına girdiğim Kolsuz Bebek fotoromanının sinemaya dönüştürüldüğü filmdi. Bu benim ilk başrolüm oldu. Sonrasında elimden tutan olmadığı için genelde karakter oyunculuğu yaptım.

O dönemde jön artisler mecmua yarışmaları ile giriyorlardı filmlere. Karakter oyuncuları arkadaşlar kadar deneyimli değillerdi oyunculuk konusunda. Onların karşısında bizler gibi karakter oyuncuları olmasaydı bu kadar iyi öğrenemeyebilirlerdi. Bizler iyi yetişmiştik ve onlar da bizden öğreniyorlardı. Çok güzel filmlerim var, mesela Çanakkale Arslanları. Bu filmde Adanalı Halil karakterinde oynamıştım uzun rol olarak. Vatan Fedaileri ve daha başka filmlerde de uzun rollerde oynadım ama tam hatırlayamıyorum. Genelde karakter rolleri oynadım." dedi.

Oyunculuğun yanı sıra müzisyen yönünde bahseden Karakaş, "Ben Üsküdar Musiki Derneği'nde Emin Ongan'ın yanında 15 yaşında talebeliğe başladım. 18 yaşında radyoda emisyonlara çıktım ve solist oldum. Ondan sonra oradan ayrılıp Şükran Ay ile birlikte 45 günlük Trakya turnesine çıktım ve Hülya Plak ile Harika Plak firmalarıyla iki tane plak yaptım. Ayrıca enişte min gazinosunda bateriyi öğrendim, orkestra şefi oldum." dedi.

YAVUZ KARAKAŞ

Yavuz Balamir Karakaş, 24 Mart 1937'de Gaziantep'te doğdu. Aslen Harputludur. Ortaokulu yarıda bıraktı. Karamela şekeri sattı; kırtasiye ve bakkal dükkânı işletti. Müziğe olan merakı dolayısıyla Üsküdar Musiki Cemiyetine katıldı. Kız Kulesi Musiki Cemiyetinde de eğitim aldı. Gece kulüplerinde ve düğün salonlarında orkestra şefliği yaptı.

Yavuz Karakaş Askerden geldikten sonra 1959 senesinde Ceylan yayınlarının fotoromanlarında, Kızılderili rolünde yer aldı. Daha sonra Kolsuz Bebek çekildi, hemen ardından filmi çekildi, o filmde ilk defa rol aldı.

Karakaş, 1960 yılından itibaren Yeşilçam'da jön karakter rollerinde oynamaya başladı. Önemli filmleri arasında; Çanakkale Aslanları, Kocamın Nişanlısı (Sadri Alışık, Gönül Yazar ve Çolpan İlhan'la beraber), Bir Dağ Masalı (Türkan Şoray'ın ağabeyi rolünde), Başımı Belaya Sokma (Eşref Kolçak'la), İyi Aile Çocuğu, Şark Bülbülü, İnek Şaban (Kemal Sunal ile) gibi filmleri sayılabilir. TGRT'de birçok dizide, Berivan adlı dizide Merdan Ağa rolüyle Sibel Can ile beraber olmak üzere birçok TV dizisinde rol aldı ve çalışmalarına devam etmektedir. 2007 yılında Yurtseven Kardeşler'den Ölmek Vardır Dönmek Yoktur şarkısının klibinde oynamıştır.

1970 senesinde Yeşilçam seks filmleri furyası başlayınca, sinemaya küserek filmlerine ara verdi ve Almanya'ya, Hamburg'a gitti. Köln'de kızı doğdu ve bunun üzerine tekrar Türkiye'ye döndü. Eskiden okuyuculuk yaptığı için alt yapısı olduğundan, film yerine 2 plak doldurdu, 4 parça okudu. O dönemlerde Şükran Ay çok meşhurdu ve beraber turnelere çıktı. Özellikle Trakya ve Ege bölgelerinde 45 günlük turneleri oldu. Şu anda hem film çalışmalarına devam etmekte ve oğlu ile beraber, bir fotoğraf stüdyosu işletmektedir.

Fincan Müzesini Gezdiniz mi?

Harput'ta bir fincan müzemiz var. Kırk yıl hatırı var dediğimiz kahveler, fincanlarda içilirken neler konuştuk ne sevinçler ne üzüntüler paylaştık. Büyükler, "çocuklar kahve içmez " diye uyarırdı. "Kahve beyler elinde" deyip ne kadar kıymetli olduğunu bize hatırlatan büyükler, zarif fincanları yıkayıp tahta rafa hemencecik bırakırken, bir daha ki misafirin gelmesini beklerdi. Mutfağın gömme dolabındaki fincanlar Elâzığ Harput'ta fincan müzesinde sergileniyor. Annemden, babamdan, komşumdan hatıra kalmış fincanları ikinci evlerine teslim ettik. Bir akraba ziyaretinde, fincan müzesinden bahsedince hemen biz de fincanlarımızı müzeye vermek istiyoruz dediler antika fincanları, bir tepsiden elime tutuşturdular. Biz de fincanları tepsisiyle alıp Harput'un yolunu tuttuk. Fincanlar hummalı bir çalışma ile tek tek kimden geldikleri yazılıp, özenle nereye koyulacaklarına karar veriliyordu. Fincanları evlerinde nasıl özenle yerlerine bırakıyorlarsa müzede de aynı titizlikle yerlerine koyuluyordu. Ahmet Bulut Beyin başlattığı fincan müzesi titiz çalışmanın sonucunda açıldı. Bir fincanı değerli kılan yapılan malzemeden öte, fincanla içilen zaman, mekan, bir ses, bir seda, acılar, neşelerdi.... Bir fincan kahveyi Yahya Kemal Beyatlı İstanbul'a tepeden bakarken içmişti belki, belki Orhan Veli duymak istediği martı sesi için deniz kenarında otururken içmişti. Ben yıllar sonra gördüğüm bir dostu ağırlarken fincana kahveyi boşaltmıştım. Belki de mutlu bir izdivacı kutlamak için içilmişti yeni moda tuzlu kahve... Şimdi o fincanlar hatıraları ile birlikte müzemizde sergileniyor.

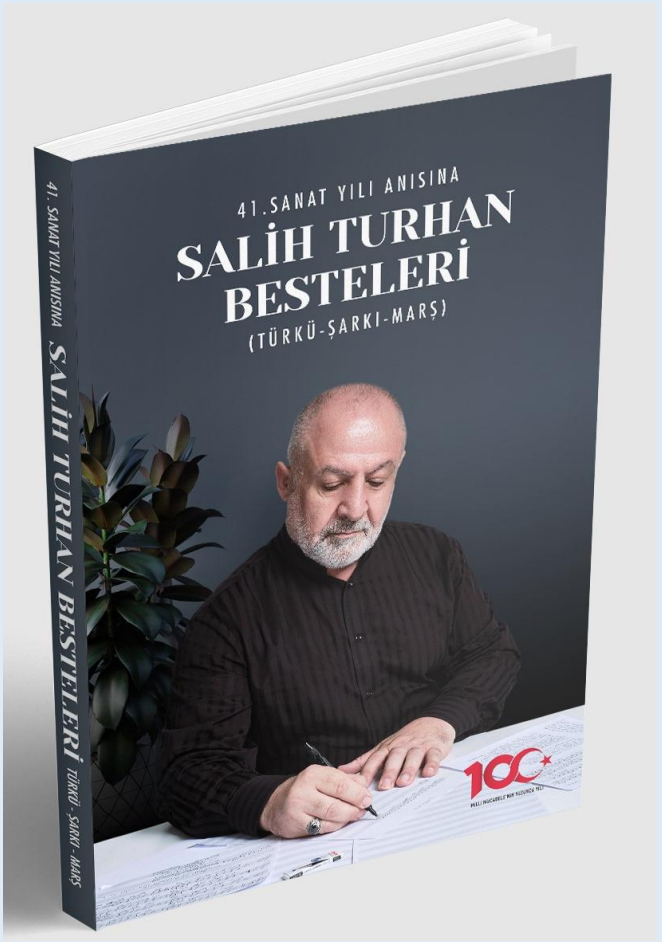
OYA ORHAN

Kahve yaparken ne zorlanırdım fincanları kırmadan, tüm fincanlarda köpük olacak şekilde, sade, şekerli ortayı nasıl ayarlayacaktık. Kahveyi, cezveden fincanlara boşaltırken kenarına damlamayacaktı, tepsiye dantel serilecekti, her fincana bir bardak su bırakılacaktı, su bardakları kibar olacaktı. Kısık ateşte pişirilen kahve büyüklerden başlanarak sunulacaktı. Şimdi kahve makineleri akıllı kahveler yapıyor. Kahvesini, şekerini ayarlayan makineler o ruhu verebilir miydi? Bir fiskos masa üzerine serilmiş dantelin üzerinde ne kahveler içilmişti kim bilir? Bir gramofondan taş plak eşliğinde nağmeleri yudumlayan fincanlar şimdi müzedeki yerlerini aldı.

Bu güzel hatıraları fincanlarla birlikte fincan müzesine bıraktık. Aynı zamanda unutulmaya yüz tutmuş el sanatları öğretmenliği yaparken işlediğim elişlerini de hediye ettik müzeye. Fincan müzesinin kurucusu Ahmet Bulut Cumhuriyetimizin 100. yıl dönümü nedeniyle bastırılan hediye parayı sürpriz yapıp Dünya Kadınlar Gününde bana layık görmesi onur vermişti. O ana ait benim duygularımı gizleyemediğim bir fotoğrafımızı da sizlerle paylaşıyorum. "Kültür takdir görmediği yerden göçüp gidermiş" Ahmet Bulut hocamız bu sözü hediyeyi verirken söylemişti. Memleketimize kültürümüze küçük bir katkı yaptıksa ne mutlu bana. Merak ederseniz fincan müzesini Harput'ta ziyaret edebilirsiniz ...

Salih Turhan'ın 41. Sanat Yılı...

ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

Kültür ve Turizm Bakanlığı emekli ses sanatçısı, araştırmacı-yazar Salih Turhan'ın 41. Sanat Yılı anısına yaşam hikayesini anlatan kitap yayınlandı. Abuzer Akbıyık'ın hazırladığı "Salih Turhan Besteleri Ve Salih Turhan'a 41.Sanat Yılı Armağanı" adlı kitap okur severlerin istifadesine sunuldu. Armağan niteliğinde olan bu kitap da Salih Turhan'ın yaşamı, eserleri hakkında ayrıntılı bilgiler yer verilirken, dostları ve çalışma arkadaşlarının Salih Turhan hakkındaki görüşlerinede yer veriliyor. Öte yandan 41. Sanat Yılı dolasıyla "Salih Turhan Besteleri" adlı ikinci bir kitap daha yayılandı. Bu kitapta da Salih Turhan'ın şarkıları, türküleri ve marşları notalarıyla yer alıyor.

Salih Turhan kimdir?

1956 yılında Elazığ-Merkez Kuyulu Köyünde doğdu. İlk Okulu Köyünde, Orta ve Liseyi Elazığ'da okudu. Ankara Meslek Yüksek Okulu Kamu Yönetimi Bölümünü bitirdi. 1977-1982 yılları arasında T.C. Başbakanlıkta memur/raportör olarak görev yaptı. 1982-1983 yıllarında Kültür ve Turizm Bakanlığında Folklor Araştırmacısı, 1982-1987 yılları arasında TRT Erzurum Radyosunda ses sanatçısı, 1987-2013 yılları arasında Kültür ve Turizm Bakanlığı Ankara Devlet THM Korosunda Ses Sanatçısı ve Koro Müdürlüğü görevlerinde bulundu. Çeşitli kurum, kuruluş, dernek, vakıf ve üniversiteler bünyesinde 25 amatör topluluk kurup yönetti. Ankara Keçiören, Mamak ve Adıyaman Belediye Konservatuarlarını kurup yönetti. TRT Kurumu repertuvarı dışında yaklaşık 300 türkü derledi, yaklaşık 3500 türküyü kaynak kişi, mahalli sanatçı ve farklı icracıların ses kayıtlarından notaya aldı ve hazırladığı kitaplarda bu eserleri yayımlamış oldu. Halk müziği ve türkü külliyatlarına dair yayımlanmış 74 kitabı, 22 tematik proje albümü, bir kısmının sözleri de kendisine ait olmak üzere an itibarıyla Türkü, şarkı ve marş formunda 159 bestesi bulunmaktadır. Yurt içinde ve dışında çeşitli konser, kongre, sempozyum, söyleşi vb. ilmi platformlarda halk müziğini icracılıkla birlikte yazılı ve sözlü olarak temsil edip birçok ödül ve plaketle ödüllendirildi. Azerbaycan VEKTÖR İlimler Akademisince Fahri Doktora payesine layık görüldü. Radyo ve TV kanallarında farklı başlıklarla yüzlerce halk müziği programı hazırlayıp sundu. 2013-2021 yılları arasında görev yaptığı Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Devlet THM Korosundaki ses sanatçılığı resmi görevinden 7 Şubat 2021 tarihi itibarıyla emekliye ayrılıp hayatını ve mesleki çalışmalarını halen İstanbul' da sürdürmektedir. İlaveten Aralık 2023 tarihi itibari ile halen MESAM (Musiki Eseri Sahiplari Meslek Birliği) Yönetim Kurulu Üyesi ve Başkan Yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

“Altın riskli yatırımdır”

ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

Elazığlı Ekonomist Bilim Adamı Prof. Dr. Faik Çelik, Altın’ın en riskli yatırım aracı olduğunu belirtti.

Kocaeli Üniversitesi İktisat Fakültesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Faik Çelik, Merkezi İstanbul’da bulunan Türk Edebiyat Vakfı’nın “Çarşamba Sohbetleri”nde yaptığı konuşmada Türkiye Ekonomisi hakkında bilgi vererek, yatırımcıların neye yatırım yapması hakkında görüş bildirdi. Geniş bir katılımın sağlandığı program Elazığ Müzik Dinletisiyle başladı. Prof. Dr. Faik Çelik’in Kartal Cevizli Elazığ Kültür ve Yardımlaşma Derneği yönetim kurulu üyesi olması sebebiyle, dernek üyelerinin oluşturduğu musiki grup Elazığ Türkülerinden oluşan bir müzik dinletisi yaptılar.

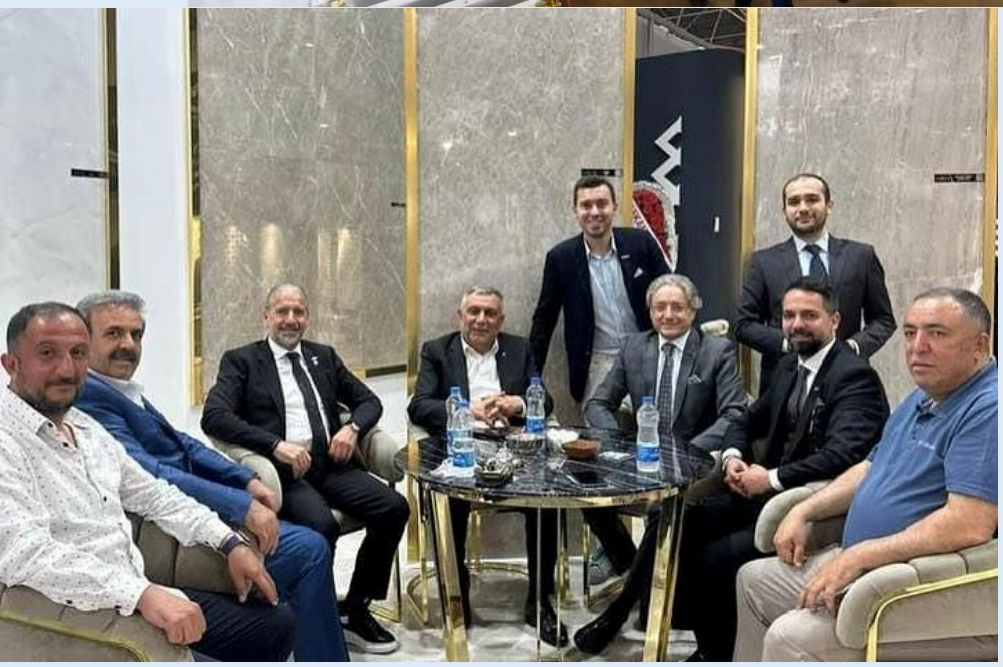
Türkiye Ekonomisi hakkında bir konuşma yapan Prof. Dr. Faik Çelik, enflasyonun artmasıyla son zamanlarda oluşan ve yaşanan hayat pahalılığı hakkında istatistik bilgiler verdi.

Yatırımcıların neye yatırım yapmaları hakkında de bilgi veren Prof. Dr. Faik Çelik, Altın’a yatırım yapmanın riskli olduğunu ve Türk Lirasına yatırım yapılmasını söyledi. Altının yastık altında bekletilmemesini ifade eden Çelik, “Türk Lirasını yatırıma dönüştürmek gerek. Türk Lirasını yükseltmek gerek. Ülkedeki ekonomi belirsizliği ve Ortadoğu’da yaşanan sıkıntılı günler Türk Lirasını elimizde tutmamız gerektiğini göstermektedir.” dedi.

Sohbet sonunda izleyicilerin sorularını cevaplandıran Prof. Dr. Faik Çelik’e Türk Edebiyat Vakfı Başkanı Serhat Kabaklı tarafından kitap hediye edildi.

Elazığlı Mermerciler İzmir Fuarı'nda…

ÇAYDAÇIRA/İZMİR

Doğal taş sektöründe dünyanın en önemli buluşmalarından olan MARBLE İZMİR Uluslararası Doğaltaş ve Teknolojileri Fuarı, 17- 20 Nisan 2024 tarihlerinde kapılarını 29. kez tüm dünyaya fuarizmir'de açıldı. Marble İzmir Fuarına Elazığ'dan Elazığ Mermerciler Ve Madenciler Derneği,
Akdağ Granit Mermer Ve Maden San. Tic. A.Ş., Alacakaya Mermer Ve Maden İşlt. Tic. Ve San. A.Ş., Elazığ Mad. San. Ve Tic. Ltd. Şti., Gölalan Mermer Mad. Ürt. Paz. İth. İhr. Tic. Ve San. Ltd. Şti., Ons Mining Madencilik Nak. İnş. San. Tic. Ltd. Şti. ve Ro-Mer Mermer Mad. San. Ve Tic. Ltd. Şti. katıldı.

Doğal Taş sektöründe dünyanın en önemli fuarlarından olan MARBLE İZMİR Doğaltaş ve Teknolojileri Fuarına Ak Parti Elazığ İl Başkanı Şerafettin Yıldırım ve Ege Elazığ Dernekler Federasyonu Başkanı Metin Karataş da katılım sağlayarak, Fuara iştirak eden Elazığlı Maden firmalarının stantlarını ziyaret ettiler.

Kültür ve Sanat Yarışmaları gerçekleştirildi

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ'da 'Gençler Arası Kültür Sanat Yarışmaları Doğu Anadolu Bölge Finali' gerçekleştirildi.

2 Nisan Pazartesi günü Elazığ'a gelen Gençlik ve Spor Bakan Yardımcısı Enes Eminoğlu'nun katılımı ile start veren 'Kültür ve Sanat Yarışmaları Doğu Anadolu Bölge Finalleri' 25 Nisan Perşembe günü son buldu.

Fırat Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen ve dört gün süren etkinliğe 14 ilden lise ve üniversite öğrencileri katılarak bilgi, ses, şiir ve tiyatro kategorilerinde yarıştılar.

Elazığ, Ağrı, Ardahan, Bingöl, Bitlis, Erzincan, Erzurum, Hakkari, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Tunceli ve Van'dan 450 öğrencinin katıldığı bölge finalinde yarışmalar gerçekleştirildi. Yapılan bölge finallerinde dereceye giren gençler Mayıs ayında Ankara'da yapılacak

olan Türkiye finallerine katılmaya hak kazandılar.

Bölge Finalleri ile ilgili açıklamalarda bulunan Elazığ Gençlik ve Spor İl Müdürü Abdulsamet Eren, “14 ilden katılım gösteren gençlerimiz Doğu Anadolu Bölge Finallerinde şehrimizi adeta kültür ve sanata doyurdu. Muhteşem sesler, şiirler ve tiyatro oyunları ile ilimizden Türkiye Finallerine gidecek olan gençlerimiz hakikaten rakiplerine gözdağı verdi. Gençlerimizin kültür sanat anlamında kendini geliştirmeleri ve bu anlamda geleceğin şairlerinin, yazarlarının, ses sanatçılarının güçlü bir şekilde çıkacağını bize gösterdiler. Bu anlamda Gençlik ve Spor Bakanlığımızın açmış olduğu eğitimsel, sosyal ve kültürel faaliyetlerinin ne kadar önemli olduğunu aynı zamanda ülkemizde eğitim kurumlarının, konservatuarların ve güzel sanatların ne kadar geliştiğini bir kez daha görüyoruz yarınlarımızın da ne kadar güçlü olacağının teyidini Elazığ’dan aldık. Yarışmaya katılan tüm gençlerimizi ve ekiplerimizi tebrik ediyorum. Hiçbirinin kaybetmediğini sonuçta gençlerin kazandığını Doğu Anadolu bölgesindeki bu gençlerimizin de Türkiye Finallerinde bizleri çok iyi temsil edeceğini biliyoruz ve Türkiye Finallerine katılacak olan gençlerimize başarılar diliyoruz. Katılan, izleyen, gelen herkese ben bir kez daha teşekkür ettiğim gibi organizasyon da görev alan tüm Gençlik Spor ailesine, ekibime ve tüm paydaşlarıma teşekkür ediyorum” ifadelerine yer verdi.

Ankara Elazığ'ı soluyor…

ÇAYDAÇIRA/ANKARA

Ankara'da Elazığ rüzgarı esti. Ankara'da yaşayan Elazığlılar yöresel ürünlerle Gıda Fuarında, Elazığlı Yazarlarla da Ankara Kitap Fuarında buluştular.

Elazığ Yöresel Ürünler Fuarı, Ankara AŞTİ karşısındaki Emek Semt Pazarı'nda yapıldı. Elazığ'dan Ankara'ya giden yöresel ürün gıda satıcıları, Elazığ'a ait yöresel ürünlerini sergilemeye başladılar. Elazığlı Sanatçı Abdullah Şekeroğlu'nun sunumları ve özel şovlarının yer aldığı etkinliklerde başta Tekin Bulut olmak üzere birçok mahalli sanatçı sahne aldı.

28 Nisan'a kadar devam eden Gıda Fuarına AK Parti Elazığ Milletvekilleri Ejder Açıkkapı, Dr. Erol Keleş, CHP Elazığ Milletvekili Gürsel Erol, Çankaya Belediye Başkanı Hüseyin Can Güder ve Elazığlı eski Valilerden Cahit Kıraç gibi birçok Elazığlı Bürokrat ve Ankara'da yaşayan Elazığlılar ziyaret etti.

Telmih Yayınları Ankara Fuarı'nda

20. Ankara Kitap Fuarı 26 Nisan-5 Mayıs tarihleri arasında ATO CONGREİSUM'da yapılacak. Kitap Fuarına Elazığ'da faaliyet gösteren Telmih Yayınları da katılıyor. Fuara, Talat Özer koordinatörlüğünde Bedri Yücel, Oya Orhan, Mehmet Zülfü Yarcel, Yusuf Zeki Kılışcı, Ahmet Bulut, İmren Çeven, Merve Nur Maden, Nurgül Tekeli, Gökhan Bulut, Ahmet Kılıç, Ahmet Said Çitil, Süreyya Kaya, Raif Çelik, Zöhre Yazar, Selahattin Yazar, Muhammed Hüseyin Özer ve Mehmet Fatih Ateş katılım sağlayarak, okuyucularıyla bulaşacaklar.

Çaydaçıra Dergisi Yazarları Oya Orhan ve Bedri Yücel, Ankara Kitap Fuarı'nda Elazığlı okurlarla buluştu.

ONLAR BİZ TANIMIYOR

Mahalleyi gezmeye gelen Elazığ Milletvekili Gürsel Erol, yolda Eşo Diyeze'yle karşılaşır. Eşo Diyeze'nin elini öpmek ister:

- Berhudar ol oğlum, sen kimsin?
- Teyzem ben Elazığ Milletvekiliyim.
- Maşallah aslan gibisin. Meclis'te durumlar nasıl?
- İyidir teyzem. Çalışmalara devam ediyoruz. Elazığ'ın haklarını savunuyoruz.
- Kiminle?
- Diğer vekil arkadaşlarla…
- Sahi onlar nerde? Senle niye gezmiler?
- Onlar iktidar ben muhalefetim.
- 4 kişiye karşı 1 kişi mi?

Gürsel Erol şaşkınlığını gizlemeyerek.

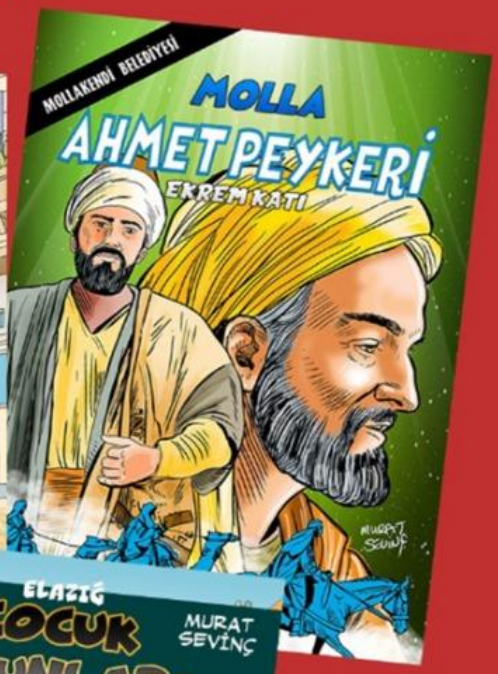
- Teyze sen bizi tanıyorsun demek ki?
- Oğlum seçtiklerimizi tanımaz mıyız? Biz çoh eyi tanıyoruz da... Onlar bizi tanımıyor.

BU ADAMLAR NERDE YAŞIYORLAR?

Eşo Diyeze, çayını yudumlayarak haberleri izlemektedir. Elazığ'ın yeni Valisi Elazığ'ı geziyormuş. Vali her gittiği yerde sorumlular Elazığ'ın güzelliklerinden bahsediyorlarmış. Bu anlatılanlar karşısından Eşo Diyeze, sinirlerine hakim olamayarak:
"Allah aşkına… Ya bunlar Elazığ'da yaşamiler, ya da ben başka yerde yaşim… Biri der Elazığ yeşillik, biri der Elazığ temiz, biri der sosyal tesisler çoh, biri der huzur adası… Elazığ'ın neresi yeşil yahu… Hazar Gölü'nü kir götüri… Binalar çürük çığıyor. Babalar evlatlarını öldürüyor. Hergün hırgür… Çağaların top oynayacağ sahaları yohh… Binalar yığıldı öyle kaldı. Bu adamlar nerde yaşıyorlar?"

benim öykülerim

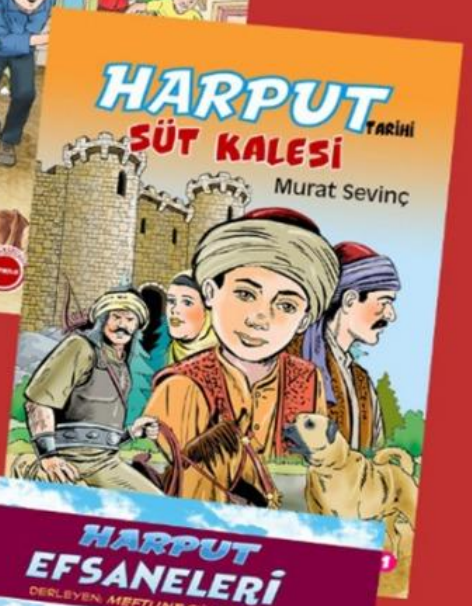

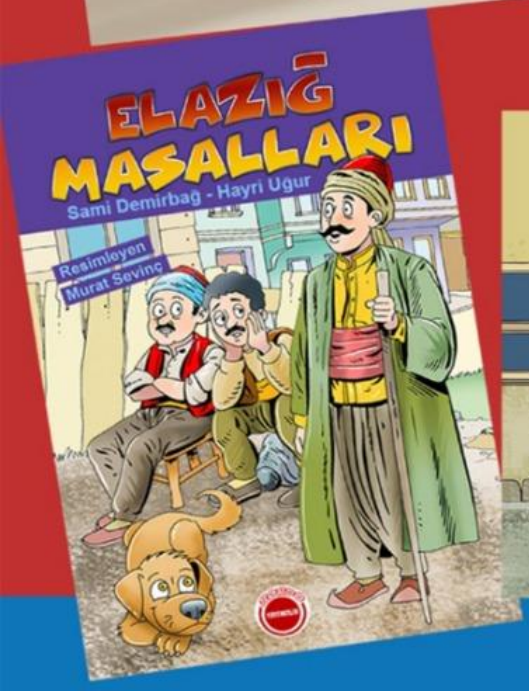

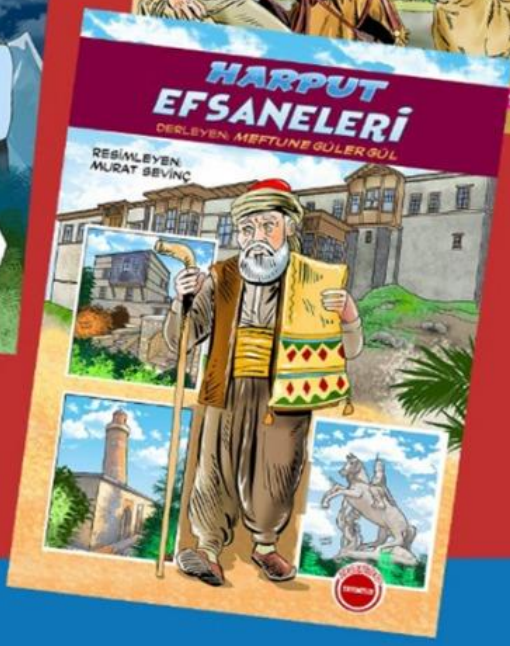

BORDO YAYINCILIK
Yeni Mah. Gazi Cad. No:36 Yüce Pasajı Kat: 1/105
Tel: 0424 2361284
ELAZIĞ